

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer Pagi Paragraaf Vraag: na				Antwoord:
Beschrijvend document				
1.		Algemeen	Bij de beantwoording van de vragen op het platform worden er 5 opties gegeven om de vragen te beantwoorden en de documenten te uploaden. Vraag 4 - G2 Presentatie: De presentatie is 28 november gepland. Wat verwacht de aanbestedende dienst hier te antwoorden en/of te uploaden voor de inschrijvingsdatum van 1 november 2024?	Het klopt dat gunningscriterium 'Presentatie' ook opgenomen is binnen TenderNed. Het is daarbij binnen TenderNed verplicht om een antwoord op te voeren, dit kan niet uitgeschakeld worden door de KB. U kunt bij inschrijving volstaan met toevoegen van de tekst 'niet van toepassing' binnen het veld dat bedoeld is voor beantwoording.
2.		Algemeen	Ik merk op dat in TenderNed onder Gunningscriteria ook "G2 Presentatie" is opgenomen. Echter is het niet mogelijk om deze categorie te selecteren zonder documentatie in te dienen. Aangezien er tijdens de inschrijvingsprocedure geen documenten voor de presentatie vereist zijn, zouden wij willen vragen of het mogelijk is om dit gunningscriterium uit TenderNed te verwijderen.	Zie het antwoord op vraag 1.
3.	9/10	2	Is er een interne procedure waarin staat beschreven hoe er omgegaan moet worden met fraude incidenten? En is er sprake van een fraude responsplan?	Er is beleid voor het omgaan met fraude incidenten. Er is hiervoor een meldregeling opgesteld, een onderzoeksprotocol waarin beschreven staat hoe de KB handelt in voorkomende gevallen en stroomschema. Er is een openbare intranetpagina die toegankelijk is voor alle medewerkers met informatie waar zij naar toekunnen bij het (vermoeden van) fraude.
4.	9/10	2	Houdt de organisatie een frauderegister bij? Hoeveel fraudegevallen ziet u gemiddeld per jaar?	Er zijn geen fraudegevallen bekend en derhalve ook geen noodzaak tot een frauderegister. Als fraude wordt onderzocht dan wordt de rapportage met de uitkomsten opgeslagen.
5.	9/10	2	Wat is de kwaliteit van tussentijdse rapportages en vindt jaarlijks/periodiek een hardclose plaats?	Naar mening van de KB zijn de tussentijdse rapportages van goede kwaliteit. Er vindt eenmaal per jaar een hardclose plaats, bij de jaarafsluiting.
6.	9/10	2	Zijn alle belangrijke processen en interne controles schriftelijk beschreven?	Ja, u kunt ervan uitgaan dat de meeste kritische processen en interne controles schriftelijk zijn omschreven.
7.	9/10	2	Wat zijn de grootste uitdagingen ten aanzien van uw interne beheersing? Is er sprake van een interne risico-analyse? Is er sprake van een internal control framework?	Er is geen internal control framework. Wel zijn er diverse maatregelen getroffen om tot betere beheersing te komen zoals een mandaatregeling, autorisatiematrix voor de (financiële systemen) maandelijks voortgangsgesprekken met

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
				controllers / hr en budgethouders en diverse procedures (beveiliging op it gebied, hardeningsbeleid etc.).
8.	9/10	2	In uw jaarrekening wordt gesproken over interne controles en procedures binnen de KB ten aanzien van de subsidietoekenningen. Kunt u kort toelichten wat deze interne controles inhouden en of hier een interne controleplan aan ten grondslag ligt? Wordt dit plan eventueel voorgelegd aan de accountant?	De subsidieverstreking door de KB aan andere partijen wordt gedaan op basis van een subsidiereglement. Aanvullend daarop is een controleprotocol ontwikkeld die dit jaar wordt ingevoerd. In het proces is opgenomen dat elke subsidieverstreking wordt gecontroleerd door de inhoudelijk betrokken medewerker, de projectcontroller het afdelingshoofd financiën en de subsidiecoördinator voordat deze wordt voorgelegd aan de algemeen directeur voor ondertekening. Subsidies worden alleen verstrekt binnen de geldende tijdelijke subsidieregels. Er is sprake van procescontrole.
9.	9/10	2	Hoe gaat KB om met subsidies die worden verstrekt, maar voor de afloop van het boekjaar / accountantscontrole nog niet definitief zijn vastgesteld? Is hierbij sprake van onderscheid tussen voorwaardelijke en onvoorwaardelijke toekenningen (in relatie tot verwerking van aangegane verplichtingen?)	Indien de subsidies in het kader van de voor het boekjaar/ accountantscontrole nog niet definitief zijn vastgesteld dan vindt dit plaats in het volgende boekjaar. Normaliter worden alle subsidies in eerste instantie voorwaardelijk verstrekt. Pas wanneer uit de vaststellingsaanvraag blijkt dat de partij aan de verplichtingen uit de verleningsbeschikking heeft voldaan wordt de subsidie definitief vastgesteld.
10.	9/10	2	Hoe borgt de KB dat de openbare bibliotheken voldoen aan alle subsidievereisten die door de KB worden gesteld vanuit haar stelseltaak en welke procedures zijn hier intern voor opgesteld?	Dat doen we door middel van de naleving van wettelijke en reglementaire kaders zoals verwoord in artikel 9 en 20 van de Wsob en paragraaf 5 van het KB-subsidiereglement 2024 en bijbehorende tijdelijke subsidieregels, gebaseerd op de subsidieparagraaf uit de Awb. De KB kent aan de OB's subsidie toe via verlenings- en vaststellingsbeschikkingen die weer gebaseerd zijn op reglement en subsidieregels.
11.	9/10	2	Zijn er specifieke voorwaarden gesteld bij de overige overheidsbijdragen? Worden hier aparte verantwoordingen voor opgesteld welke een aparte controleverklaring nodig hebben?	Het KB-subsidiereglement schrijft voor dat de jaarrekening dan wel het financiële verslag inzake subsidieverleningen die € 125.000,- of hoger bedragen, zijn voorzien van een verklaring van een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
12.	9/10	2	In de toelichting is opgenomen dat u subsidies aanvraagt bij derden om deel te nemen aan specifieke projecten. Kunt u toelichten van welke omvang deze subsidies zijn en of hier subsidieverantwoordingen voor worden opgesteld welke een aparte controleverklaring nodig hebben?	In het kader van de Wsob ontvangt de KB alleen gelden van de overheid en daarop is bovengenoemde regelgeving van toepassing. Aparte regels zijn van toepassing op extern gefinancierde projecten. Voor de volledigheid; voor de verantwoording richting de subsidieverstrekker (projectsubsidies) wordt er een controleverklaring opgesteld door een reeds gecontracteerde externe accountant. Dit maakt dus geen onderdeel uit van de scope van onderhavige Opdracht.
13.	9/10	2	Hoe borgt de KB dat aan alle subsidievoorwaarden van het ministerie (of eventuele andere/projectmatige subsidieverstrekkers) wordt voldaan?	Voordat de KB haar vaststellingsaanvraag bij het ministerie/derden indient laat zij deze controleren door een externe accountant die bij instemming een goedkeurende verklaring 393, 1e lid boek 2 BW afgeeft. Pas daarna dient de KB haar vaststellingsaanvraag in.
14.	9/10	2	Hoe is de inkoop georganiseerd (centraal vs. decentraal)? Is sprake van centrale registratie van inkoopbehoeften? Hoe wordt de volledigheid van dit register gewaarborgd en vindt hier een interne controle op plaats?	De inkoopafdeling van de KB is centraal georganiseerd. Ongeveer 5 inkoopadviseurs begeleiden de organisatie bij de uitvoering van (Europese) aanbestedingen. De inkoopbehoefte wordt verzameld door de inkoopafdeling en binnen het register bijgehouden. Volledigheid van het register wordt onder andere geborgd door periodieke overleggen met afdelingen/het directieteam en door analyse van de spend van de KB.
15.	9/10	2	Uit de controleverklaring 2023 blijkt dat de aanbestedingswetgeving complex is en het aanbestedingsbeleid niet altijd wordt nageleefd. Welke geval(len) van niet-naleving zijn er in 2023 geconstateerd en welke verbetermaatregelen heeft KB in 2024 getroffen om dit te voorkomen?	De KB acht het concreet benoemen van geconstateerde gevallen van niet-naleving niet noodzakelijk om een inschrijving voor de uitvoering van onderhavige opdracht op te stellen. U kunt eventueel aanvullende achtergrondinformatie ophalen door gebruik te maken van de mogelijkheid om de laatste managementletter en accountantsverslag te mogen ontvangen. U kunt deze opvragen door aanlevering van de geheimhoudingsverklaring (bijlage bij deze Nota van Inlichtingen). U kunt hiervoor gebruik maken van de berichtenmodule van TenderNed.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
16.	9/10	2	Hoe heeft u intern ingeregeld dat wordt voldaan aan de EU Aanbestedingsrichtlijn en welke procedures zijn hier preventief voor ingesteld. Welke controles voert u achteraf uit om vast te stellen dat hieraan is voldaan?	De KB beschikt over een inkoopafdeling waar ongeveer 5 ervaren inkoopadviseurs werkzaam zijn. De Coördinator Inkoop onderhoudt doorlopend het contact met alle afdelingen en toetst daarbij of er op korte/lange termijn nog nieuwe dossiers gaan spelen.
17.	9/10	2	Indien van toepassing: Wat is het proces van het boeken en autoriseren van uren? Hoe worden uren toegewezen aan de projecten/programma's?	De KB maakt hiervoor op dit moment gebruik van Exact Synergy. Medewerkers boeken uren op het project of de afdeling waarbij zij betrokken zijn. Uren worden goedgekeurd door de leidinggevende. Voor de volledigheid; de KB is op dit moment een aanbesteding voor een nieuw financieel aan het voorbereiden. Het is dus niet zeker of Exact in de toekomst ook nog ingezet gaat worden. De uren schrijven zal onderdeel worden van het nieuwe financiële systeem, aangezien het onlangs gecontracteerde HR-systeem deze mogelijkheid niet biedt.
18.	9/10	2	Vindt maandelijkse controle plaats op de verloning in vergelijking met voorgaande maand?	Ja, er wordt door de salarisadministratie maandelijks een vergelijk gemaakt tussen de actuele maand en de voorgaande maand. Afwijkingen worden toegelicht. Dit overzicht wordt vervolgens gecontroleerd door het afdelingshoofd HR of het afdelingshoofd Financiën. Pas na controle vindt de uiteindelijke betaling plaats.
19.	9/10	2	Is er sprake van functiescheiding tussen het doorvoeren en controleren van salarismutaties?	Ja, salarismutaties worden pas doorgevoerd na een gevolgde personele procedure (HR-mutatie procedure of aanstelling etc.) Het afdelingshoofd HR of Financiën controleert maandelijks het overzicht waar alle mutaties op staan en worden toegelicht.
20.	9/10	2	In de jaarrekening wordt gesproken over een three-way-matching methodiek. Hoeveel % van de totale factuurstroom per kalenderjaar loopt door deze methodiek?	2022: 47% 2023: 41% 2024 (t/m 25-9): 40%
21.	9/10	2	Hoe is de functiescheiding geregeld met betrekking tot de bankrekeningen en wie heeft toegang tot de bankrekeningen?	Bankrekeningen van crediteuren kunnen enkel aangepast worden door de financieel administrateurs. Controle vindt

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			En is hier sprake van adequate functiescheiding tussen betalingen klaarzetten en autoriseren?	daarop plaats door de assistent controller. De assistent controllers zijn verantwoordelijk voor het klaarzetten van de betalingen. Deze worden vervolgens in de bankapplicatie geautoriseerd door 1 van de controllers en het directieteamlid Bedrijfsvoering.
22.	9/10	2	In hoeverre zijn de belangrijke controles ingebed in de IT-systemen (of data-analyse in hun activiteiten)? En dwingt het systeem bijvoorbeeld af dat facturen altijd de goedkeuringsstroom volgen?	Facturen worden zoveel mogelijk verwerkt volgens een three-way-match methodiek. Facturen welke geen three-way-match hebben, volgen net als bestellingen/orders, altijd een goedkeuringsstroom volgens ons mandaatregister.
23.	9/10	2	Wordt de documentatie op basis waarvan de juistheid en de prestatielevering wordt beoordeeld ook vastgelegd in het systeem? En hoe vindt allocatie naar projecten plaats?	Wanneer er een bestelling/order is aangemaakt, kan deze niet gefactureerd worden zonder dat er een prestatielevering heeft plaatsgevonden. De prestatielevering moet dan eerst worden vastgelegd in het systeem. Projecten kunnen net als kostenplaatsen geselecteerd worden bij het aanmaken van bestellingen/orders en het verwerken van facturen, op deze manier komen de kosten op de projecten terecht.
24.	9/10	2	Wordt functiescheiding door het systeem afgedwongen? En heeft u een geformaliseerd inkoopbeleid en procuratie regeling welke in de IT applicatie is verankerd?	Functiescheiding wordt in het systeem afgedwongen door het geven van rollen en rechten aan medewerkers, dit wordt beheert door een functioneel beheerder. De procuratie volgt de mandaatregeling van de KB. Er is ook een vastgesteld inkoopbeleid.
25.	9/10	2	Wat zijn de belangrijkste geplande veranderingen in de IT-toepassingsomgeving?	- Er wordt op dit moment een nieuw HR-systeem (Youforce) geïmplementeerd. Deze zal in 2025 in gebruik worden genomen. - Er wordt op dit moment een aanbestedingsprocedure voorbereid voor een financieel-/inkoopstelsel. De implementatie hiervan zal naar verwachting Q3 2025 starten.
26.	9/10	2	Wat zijn uw belangrijkste doelstellingen voor de komende jaren met betrekking tot IT?	Voor meer informatie met betrekking tot de doelstellingen van de KB zie: https://www.kb.nl/nieuws/kb-heeft-nieuw-beleidsplan

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
				Voor de portefeuille Informatie en Technologie zijn onze ambities voor 2026: 1. Onze informatievoorziening constant verbeteren. 2. Samenhang bevorderen en meewerken in de digitale infrastructuur waarmee we met onze netwerken verbonden zijn. 3. De data van personen en objecten waar we verantwoordelijkheid voor dragen beschermen.
27.	9/10	2	Wat is de kwaliteit van de ITGC's in uw systemen (logische toegangsbeveiliging, change management en continuïteit)? Heeft de vorige accountant de ITGC's als voldoende beoordeeld?	Naar mening van de KB zijn deze op orde. Het is vanuit uw vraag echter niet duidelijk welke criteria/voorwaarden u verbindt aan het woord 'kwaliteit'. Voor constatering vanuit de huidige accountant verwijzen wij u naar de Managementletter en het Accountantsverslag van 2023 die u na ondertekening/aanlevering van de geheimhoudingsverklaring kunt op vragen.
28.	9/10	2	Op basis van onze ervaring is de manier waarop de hoofdprocessen zijn ingericht van belang om de controleaanpak te kunnen bepalen. Waarbij ook de kwaliteit van de IT-omgeving relevant is om zo veel mogelijk gebruik te maken van de hierin verankerde processen en beheersingsmaatregelen. Kunt u ons inzage geven in alle relevante IT-systemen? Welke applicaties zijn in gebruik?	De belangrijkste applicaties voor de bedrijfsvoering zijn: Financieel systeem: Exact Globe (<i>aanbesteding voor nieuw systeem is op dit moment in voorbereiding</i>) HR systeem (t/m 2024): Exact Synergy HR systeem (vanaf 2025): Youforce (VISMA Raet) Inkoopstelsel: Proactis (<i>aanbesteding voor nieuw systeem is op dit moment in voorbereiding</i>) Rapportagetooling: Exact Sumatra
29.	9/10	2	Wat is de kwaliteit van de IT-beheersing. Kan er gesteund worden op de IT general controls?	Zie het antwoord op vraag 27 en 42.
30.	9/10	2	Kunnen we er vanuit gaan dat de kwaliteit van de interne beheersing van hoog niveau is en dat overal de gewenste minimale functiescheiding aanwezig is, waarbij dit tevens is verankerd in de IT-omgeving?	Ja, dit klopt.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
31.	9/10	2	In de jaarrekening wordt bij diverse processen gesproken over interne controles. Zijn deze interne controles geformaliseerd in een internal audit dienst?	Nee. Er is geen internal audit dienst. Interne controles betreffen procescontroles.
32.	9/10	2	Is er een interne procedure waarin staat beschreven hoe er omgegaan moet worden met fraude incidenten? En is er sprake van een fraude responsplan?	Zie het antwoord op vraag 3.
33.	9/10	2	Houdt de organisatie een frauderegister bij? Hoeveel fraudegevallen ziet u gemiddeld per jaar?	Zie het antwoord op vraag 4.
34.	9/10	2	Wat is de kwaliteit van tussentijdse rapportages en vindt jaarlijks een hardclose plaats?	Zie het antwoord op vraag 5.
35.	9/10	2	Zijn alle belangrijke processen en interne controles schriftelijk beschreven?	Zie het antwoord op vraag 6.
36.	9/10	2	Wat zijn de grootste uitdagingen ten aanzien van uw interne beheersing? Is er sprake van een internal controle framework?	Zie het antwoord op vraag 7.
37.	9/10	2	De KB spant zich in voor SDG (Sustainable Development Goal)-13: klimaatactie. Tevens participeert de KB in een werkgroep duurzaamheidsverantwoording met (onder andere) andere zbo's. Kunt u een beschrijving geven van uw ambities en tijdslijnen om te verantwoorden over duurzaamheid, in hoeverre dit zal plaatsvinden in overeenstemming met de CSRD en of u hierbij (in de toekomst) assurance wenst te krijgen van de externe accountant.	In het beleidsplan 2023-2026 heeft de KB zich gecommitteerd aan klimaatactie: "De duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties gaan over het sociale fundament (ongelijkheid tegengaan, geletterdheid en wetenschap bevorderen, publieke toegang tot informatie), maar ook over het 'ecologisch plafond'. De KB spant zich in voor doel 13: Klimaatactie. We willen onze bijdrage leveren aan het Parijse klimaatakkoord en de ambitie om Nederland in 2050 circulair te laten zijn. Dat doen we door het verminderen en compenseren van onze klimaatimpact. De KB kijkt met haar duurzaamheidsbeleid naar lange termijn doelen en concrete stappen op korte en middellange termijn. Voortkomend uit ons beleidsplan 2023-2026 en ons meerjarenperspectief: In 2035 is de KB, de nationale bibliotheek van Nederland, klimaatneutraal en onderneemt zij maatschappelijk verantwoord. Daartoe stellen we de volgende doelen: 1. In de huidige beleidsperiode brengen we de klimaatimpact in beeld van onze spullen en activiteiten. 2. In 2029 is onze fysieke bibliotheek, als ons nieuwe fysieke boekenmagazijn operationeel is, energieneutraal. 3. In 2030 is onze digitale bibliotheek energieneutraal.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
				4. In 2030 zijn onze digitale diensten klimaatneutraal. 5. Uiterlijk in 2033, op het moment van oplevering van ons nieuwe publieks- en kantoorgebouw), zijn al onze fysieke activiteiten klimaatneutraal. 6. In 2035 hebben we de laatste stappen gezet op volledig klimaatneutraal te worden en maatschappelijk verantwoord te ondernemen. Dat betekent dat wij de gehele keten overzien, bijvoorbeeld ook de arbeidsomstandigheden van de spullen die wij gebruiken. Momenteel zijn we bij deze doelen 3 en 4 goed aan het onderzoeken wat de impact is en hoe we dit kunnen bereiken. Voor wat betreft de CSRD geldt dat de KB daar formeel nog niet aan hoeft te voldoen. Wel wil de KB graag voorsorteren op deze richtlijn en onderzoeken welke onderdelen van deze richtlijn zinnig zijn voor de KB om op te gaan rapporteren. Uiteindelijk is assurance vanuit een externe accountant wel gewenst (en noodzakelijk).
38.	9/10	2	In het jaarverslag schrijft u dat het subsidieverleningsproces onder de aandacht blijft en er De KB volgt de materialiteitstabel van het geldende Accountantsprotocol voor OWB-stellingen 2022 zullen, daar waar mogelijk en relevant, aanvullende maatregelen worden getroffen. Kunt u aangeven of er specifieke redenen zijn om dit proces de aandacht moet blijven krijgen, zoals rechtmatigheidsvraagstukken?	Het subsidieverleningsproces blijft onder de aandacht omdat de KB dient te voldoen aan het geldende Accountantsprotocol voor OWB-stellingen 2022. De KB is een ZBO en dient compliant te zijn aan geldende wet- en regelgeving teneinde rechtmatigheid te waarborgen. Indien om daaraan te voldoen maatregelen nodig zijn zal zij dit doen maar dat is nu niet aan de orde.
39.	9/10	2	In het jaarverslag schrijft u dat zekerheid betreffende de rechtmatigheid van verstrekte subsidies jaarlijks wordt verkregen door interne controles en procedures binnen de KB én door externe controle door de accountant. Kunt u aangeven welke accountant u bedoelt (bijvoorbeeld de externe accountant van de KB of van de betreffende instellingsorganisatie) en een beschrijving geven van de werkzaamheden die worden uitgevoerd door de accountant voor deze externe controle.	Diverse interne stakeholders binnen de KB, waaronder de subsidiecoördinator, budgethouders en controllers, monitoren het subsidieproces o.b.v. geldende wet- en regelgeving. De interne accountant houdt daar toezicht op middels periodieke gesprekken en steekproeven. De externe accountant controleert de subsidievaststellingsaanvragen bij de overheid.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
40.	9/10	2	In het kader van een wendbare en weerbare organisatie zijn, schrijft u dat u werkt aan een digitale transformatie. Kunt u meer duiding geven bij deze transformatie, de impact daarvan op bestaande systemen en (mogelijke) migraties die dat met zich mee brengt (nu of in de toekomst).	Digitale transformatie is het veranderen van de organisatie om de veranderingen in de maatschappij aan te kunnen en het onderdeel uitmaken van de verandering van de maatschappij die steeds verder digitaliseert (digitale kip en ei). De inzet van digitale technieken, processen en organisatievormen is nodig om de doelen die we als organisatie en met onze partners hebben te kunnen realiseren. Dit vergt eerst en vooral een mentale transformatie en vraagt om een continu leerproces. De impact hiervan is groot en raakt heel veel systemen. We zijn een digitale bibliotheek, met een digital first strategie. Dit betekent dat we steeds meer digitaal (gaan) doen, en zullen ook steeds meer IV daarvoor inzetten, vernieuwen en introduceren. Een voorbeeld van een ontwikkeling is het door ons ontwikkelde "Nieuw Digitaal Magazijn", voor onze digitale collectie. Dit heeft heel veel nieuwe specialistische hard- en software geïntroduceerd, inclusief grootschalige migraties van data (die nog vele jaren zullen duren). Zie ook portefeuille Duurzame Toegang voor meer informatie van onze ambities. Belangrijk hierbij is ook dat niet alleen de systemen zullen veranderen, maar ook bedrijfsprocessen en functies. Dit is ook onderdeel van onze organisatieontwikkeling.
41.	9/10	2	In 2023 volgde een wetwijziging waarmee elke gemeente de plicht kreeg om te zorgen voor een volwaardige openbare bibliotheek. Welke impact heeft deze wetwijziging (nu of in de toekomst) op het proces van subsidietoekenning van de KB?	Er is geen verdere impact voor de KB. Het zou alleen mogelijk kunnen zijn dat er in de toekomst meer openbare bibliotheken gaan zijn, die in aanmerking gaan komen voor participatie in landelijke subsidieprogramma's.
42.	9/10	2	In het jaarverslag schrijft u dat met behulp van tooling de KB in staat is om kwetsbaarheden binnen IT te identificeren en te monitoren. Welke tooling gebruikt u hiervoor?	We gebruiken verschillende soorten tooling, en hebben ook systemen en dienstverlening voor het monitoren en identificeren van kwetsbaarheden, anomalieën en bedreigingen. We hebben een CSIRT(Computer Security Incident Response Team) ingericht en maken gebruik van SIEM (Security Information and Event Management; ingekochte

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
				dienstverlening). Daarnaast hebben we diverse tooling ingericht: Microsoft Defender for Endpoint, Rapid7 en diverse andere tooling tbv pentesten/vulnerability scanning. Ook doen we regelmatig pentesten (uitgevoerd door externen) bij grote changes.
43.	9/10	2	KB ontvangt vanuit het Rijksprogramma Werk aan Uitvoering (WaU) subsidies om enkele deeltrajecten uit te voeren (33 miljoen voor een periode van 8 jaar). Zijn er specifieke verantwoordingseisen van toepassing voor de besteding van deze middelen waar wij in de jaarrekeningcontrole rekening mee dienen te houden?	Nee, er zijn geen andere specifieke verantwoordingseisen van toepassing. Dit zijn tijdelijke middelen binnen de Rijksbijdrage en worden ook als zodanig verantwoord binnen de jaarrekening.
44.	9/10	2	In het jaarverslag schrijft u dat de IT-infrastructuur van de KB deel uitmaakt van een netwerk van informatievoorzieningen: commercieel, publiek en van de gemeenschap. Kunt u (bijvoorbeeld met voorbeelden) toelichten wat de verschillen zijn tussen deze informatievoorzieningen (dus commercieel, publiek en van de gemeenschap)?	Voorbeeld van een netwerk van informatie voorzieningen is bijvoorbeeld Single Identity, de authenticatievoorziening gerealiseerd door de KB voor het OB netwerk. Hiermee is het mogelijk met één identiteit in te loggen op zowel de lokale bibliotheek (met lokaal bibliotheek systeem; commerciële oplossingen) als de netwerkdiensten van de KB zoals de online bibliotheek (app). De KB is ook verantwoordelijk voor de Landelijke Digitale Infrastructuur(LDI), zie ook https://www.bibliotheeknetwerk.nl/landelijke-digitale-infrastructuur-ldi . De KB neemt deel aan meerdere netwerken, zie ook NDE: https://www.kb.nl/over-ons/netwerken-partners/nde
45.	9/10	2	Van welke applicaties in scope van de controle van de jaarrekening, vindt het beheer buiten de KB plaats? En ontvangt de KB hierbij jaarlijks een ISAE 3402 rapport (of ander assurance rapport) over het beheer hiervan? Indien een ander assurance rapport, kunt u aangeven welke dat is?	Het is voor ons niet geheel duidelijk wat u in deze bedoelt met 'beheer'. Mogelijk vindt u de informatie waarnaar u opzoek bent binnen de Managementletter of het Accountantverslag van 2023. Mocht dit niet het geval zijn, verzoeken wij u om binnen de 2 ^e Nota van Inlichtingen uw vraag te verduidelijken. Met betrekking tot het ISAE 3402 rapport; dit betreft inderdaad één van de vereisten op het moment dat de KB een ICT-dienstverlener contracteert. Hier wordt rekening mee gehouden bij de aanbesteding.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
46.	9/10	2	Welke applicaties zijn momenteel in scope van de controle van de jaarrekening?	Zie het antwoord op vraag 28.
47.	9/10	2	Welke IT-projecten en -programma's zijn momenteel onderhanden en worden gestart die mogelijk impact hebben op de controle van de jaarrekening in 2025? Is het mogelijk ons hierover inzage te geven d.m.v. een projectplan of een uitgebreide omschrijving?	Zie het antwoord op vraag 25. Daarnaast zijn er enkele (IT-gedreven) aanbestedingen in voorbereiding die met name zien op het bibliotheekwezen van de KB. Denk bijvoorbeeld aan digitalisering van materialen of vernieuwing van de websites van de openbare bibliotheken.
48.	9/10	2	De externe accountant is normaliter drie keer per jaar aanwezig bij vergaderingen van het Algemeen Bestuurscollege en de Auditcommissie. Woont de externe accountant daarnaast ook vergaderingen bij van het directieteam, bijvoorbeeld voor het bespreken van het controleplan, managementletter en accountantsverslag.	De externe accountant wordt niet verwacht bij directieteam vergaderingen. We verwachten wel dat het controleplan, managementletter en accountantsverslag voorbesproken worden in een kleine groep met aanwezig: - De externe accountant - Algemeen directeur KB - Directieteamlid Bedrijfsvoering - Afdelingshoofd Financiën
49.	9/10	2	De KB heeft verschillende projecten lopen om de collectie digitaal toegankelijk te maken, zoals Metamorfoze waarmee papieren erfgoed wordt gedigitaliseerd. Gedigitaliseerd materiaal publiceert de KB via Delpher en DBNL. Ook werkt de KB aan het nieuwe digitaal magazijn. Maken (delen van) deze projecten en applicaties onderdeel uit van de huidige accountantscontrole?	Ja, deze maken onderdeel uit van de accountantscontrole.
50.	9/10	2	In overeenstemming met het Subsidiereglement Koninklijke Bibliotheek is de jaarrekening van een ontvanger van een instellingssubsidie voorzien van een rapport van feitelijke bevindingen over de prestatieverantwoording (art. 5.5, lid 2). Graag ontvangen wij een (samenvatting) van gemaakte afspraken die met een gemiddelde instellingsorganisatie worden gemaakt.	De gemaakte afspraken zijn opgenomen in onderstaand schema. • KB publiceert subsidieplafonds in Staatscourant • Instellingen dienen aanvraag subsidie in • Subsidieaanvragen worden toegekend door de KB aan de instellingen • Bij de kwartaalgesprekken wordt de voortgang gedurende het jaar besproken • Instellingen dienen hun jaarrekeningen in, inclusief controleverklaring en rapport van feitelijke bevindingen van de accountant

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
				• Er vindt een gesprek plaats tussen KB en instellingen waarin de jaarrekening en verantwoording worden besproken • Subsidie wordt vastgesteld De KB heeft dus grip op de gemaakte afspraken door elk kwartaal met de instellingen de voortgang te bespreken. Verder wordt de jaarrekening en verantwoording van de cijfers ook nog apart besproken. Deze verantwoording en cijfers worden vergeleken met de vooraf ingediende aanvragen. Afwijkingen kunnen plaatsvinden, maar zijn als het goed is dan al besproken tijdens de kwartaalgesprekken. Verder wordt de jaarrekening van de instelling voorzien van een controleverklaring van de accountant en een rapport van feitelijke bevindingen. Hierdoor kunnen we zeker zijn dat de gerapporteerde cijfers betrouwbaar zijn.
51.	9/10	2	Graag ontvangen wij een beschrijving van de manier waarop de huidige accountant tooling inzet om op een datagedreven wijze de controle uit te voeren.	De KB is niet bereid om informatie te delen over de aanpak van de huidige dienstverlener.
52.	9/10	2	Graag ontvangen wij een beschrijving van de belangrijkste interne risicomanagement- en controlesystemen relevant voor de administratieve organisatie en interne beheersing.	Voor een algemene toelichting met betrekking tot de binnen de KB van toepassing zijnde interne controleprocessen verwijzen wij u naar de beantwoording van de voorgaande vragen. De KB heeft daarbij voor diverse deelgebieden meer inzicht gegeven.
53.	9/10	2	Wat is de visie van KB op de ontwikkelingen rondom CSRD?	Zie het antwoord op vraag 37.
54.	11	3	Zijn er voor de jaarrekeningcontrole specifieke werkzaamheden vereist (niet blijkend vanuit het protocol maar bijv. vanuit de beschikkingen) t.a.v. niet-financiële indicatoren (zie bijv. 1.5 art WHW)?	Nee, hier is geen sprake van. Het artikel waarnaar u verwijst betreft een verantwoordelijkheid van het Ministerie van OCW.
55.	11	3	Klopt het dat deze offerte enkel toeziet op de jaarrekeningcontrole van de KB en niet toeziet op de controle van eventuele andere assurance verklaringen zoals bijvoorbeeld (subsidie)verantwoordingen?	Dat is correct.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
56.	11	3	Graag ontvangen wij van u de huidige (voor controlejaar 2024) jaarplanning/(bespreek)kalender in het kader van de controle.	Het is voor de KB niet duidelijk waarom Gegadigde de jaarplanning van het huidige controlejaar nodig heeft om een inschrijving op te kunnen stellen. Deze wordt niet verstrekt.
57.	11	3	Kunt u aangeven wat het afgelopen jaar de belangrijkste aandachtspunten/discussiepunten geweest in de jaarrekeningcontrole?	Rechtmatigheid van de inkopen, verwerking van projecten, aandacht voor verwerking btw als gevolg van de lopende rechtszaak, huisvestingsdossier en de ontwikkeling van bestemmingsreserves en fondsen.
58.	11	3	Op pagina 11, in het hoofdstuk inhoud van de opdracht wordt beschreven:"De Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de uitvoering van alle vereiste werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarstukken (jaarrekening, bestuursverslag en overige gegevens)...". Technisch gezien controleert de opdrachtnemer de jaarrekening en bekijkt de samenhang van het bestuursverslag en overige gegevens hiermee. Is onze aanname juist?	De KB gaat ervan uit dat gegadigden zelf weten welke werkzaamheden er vereist zijn voor de uitvoering van de jaarlijks certificerende functie.
59.	11	3	Op pagina 11, in het hoofdstuk inhoud van de opdracht wordt beschreven:"Uitvoering van de controle van de jaarstukken, met daarbij de voorwaarde dat het accountantsverslag uiterlijk 28 februari definitief is". Kunnen wij aannemen dat u hierbij doelt op het leveren van een accountantsverklaring?	Correct.
60.	11	3	In het controleprotocol is opgenomen dat maximaal 2% materialiteit t.a.v. de getrouwheid mag worden gehanteerd. Uit de controleverklaring van de huidige accountant blijkt dat zij een materialiteit < 1% hebben gehanteerd. Is deze lagere materialiteit voorgeschreven door KB of door de huidige accountant bepaald?	Deze is door de huidige accountant bepaald.
61.	10	2.4	Graag ontvangen wij de meest recente managementletter en accountantsverslag.	Zie het antwoord op vraag 15.
62.	10	2.4	Voor een goed beeld van de organisatie en uw uitvraag zouden we graag nog kennis willen nemen van enkele documenten. Kunt u ons inzage verstrekken in:	Zie het antwoord op vraag 15. Verdere stukken worden niet gedeeld door de KB.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			Accountantsverslag 2023 Management letter 2023 Controleplan 2023 Overzicht IT landschap Eventuele rapportages inzake IT (security)	
63.	10	2.4	Ten behoeve van een acceptabel level playing field verzoeken wij u, zoals gebruikelijk bij dit type aanbestedingen, om de rapportages 2023 van uw huidige accountant met ons te delen. Dit betreft onder andere het controleplan, de managementletter en het accountantsverslag. Indien dit niet digitaal verstrekt kan worden, verzoeken wij om een inzagemoment op uw locatie.	Zie het antwoord op vraag 15.
64.	11	3	Uit de aanbestedingsdocumenten blijkt dat u naast de assurance dienstverlening ook aanvullende advieswerkzaamheden door ons wil laten uitvoeren. In sommige gevallen kan een non-assurance opdracht, een bedreiging vormen voor de onafhankelijke uitvoering van een assurance-opdracht, zoals het controleren van de jaarrekening. De eindverantwoordelijke accountant dient per nadere adviesopdracht te beoordelen of de samenloop van dienstverlening al dan niet is toegestaan. Als de accountant tot de conclusie komt dat hij door het uitvoeren van een adviesopdracht de onafhankelijkheid niet kan waarborgen, dienen wij de mogelijkheid te hebben de adviesopdracht te weigeren. Gaat u akkoord met het toevoegen van het volgende artikel aan de overeenkomst? "Opdrachtgever kan advieswerkzaamheden aan Opdrachtnemer verstrekken. Opdrachtnemer kan een adviesdienst weigeren in geval Opdrachtnemer aan de adviesdienst geen gevolg wil of kan geven, omdat de adviesdienst een bedreiging vormt voor de onafhankelijkheid, zoals omschreven in de Vio, bij de uitvoering van de auditdiensten."	Ja, de door u voorgestelde werkwijze is akkoord. Het artikel zal opgenomen worden binnen de Overeenkomst.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
65.	24	6	Akkoordverklaring; in de zesde bullit wordt gesproken over 'de wachtkamervereenkomst'. Er is onsinziens alleen sprake van een Overeenkomst. Is onze aanname juist?	Excuses, dit is hier ter onrechte opgenomen. Uw aanname is juist.
66.	24	6	Akkoordverklaring; in de vijfde bullit wordt gesproken over 'de verwerkersovereenkomst' en 'raamovereenkomst'. Er is onsinziens alleen sprake van een Overeenkomst. Is onze aanname juist?	Excuses, dit is hier ter onrechte opgenomen. Uw aanname is juist.
67.	24	6	Akkoordverklaring; in de vierde bullit van deze verklaring wordt verwezen naar Arbit 2022. In de bijlage is echter de ARVODI 2018 opgenomen, die ook geldig is. Is onze aanname juist?	Het gaat inderdaad om de ARVODI 2018. Uw aanname is juist.
68.	24	6	U geeft in deze paragraaf aan dat met het ondertekenen van het UEA de inschrijver verklaart onvoorwaardelijk akkoord te gaan met de ARBIT 2022. Wij gaan er van uit dat u per abuis de ARBIT 2022 heeft benoemd in plaats van de ARVODI-2018, aangezien de ARVODI-2018 ook is toegevoegd aan de aanbestedingsdocumenten. Kunt u ter volledigheid bevestigen dat de ARVODI-2018 van toepassing is op deze aanbesteding?	Zie het antwoord op vraag 67.
69.	24	6	Door de aard van de opdracht kwalificeren wij, net als u, als zelfstandig verwerkingsverantwoordelijke bij de werkzaamheden die wij voor u verrichten. In de verhouding 'opdrachtgever' en 'opdrachtnemer' is van belang of de opdrachtnemer overeenkomstig de instructies van de opdrachtgever en onder (uitdrukkelijke) verantwoordelijkheid van de opdrachtgever persoonsgegevens verwerkt. Dergelijke instructies en verantwoordelijkheid zijn essentieel om vast te stellen of een partij verwerkingsverantwoordelijke dan wel verwerker is. Aangezien u aan ons een opdracht verstrekt die niet primair gericht is op het verwerken van persoonsgegevens, wij die opdracht onafhankelijk uitvoeren en u ons inschakelt in verband met onze professionele deskundigheid, is van dergelijke instructies en verantwoordelijkheid geen sprake. Wij	Zie het antwoord op vraag 66.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			bepalen immers welke stukken nodig zijn om onze werkzaamheden te verrichten, wat wij met die stukken doen en welke instrumenten (zoals software) wij daarbij gebruiken. Daarmee kwalificeren wij als verwerkingsverantwoordelijke en hoeft er geen verwerkersovereenkomst gesloten te worden. Dit standpunt wordt in deze richtsnoeren van de beroepsorganisatie eveneens bevestigd (2019186-richtsnoeren-gegevensverantwoordelijke-of-verwerker-versie-1-oktober-2019.pdf (nba.nl)). Deze richtsnoeren zijn afgestemd met de Autoriteit Persoonsgegevens. Hierdoor hoeven wij geen separate afspraken in een (verwerkers)overeenkomst met u vast te leggen over het verwerken van persoonsgegevens. Kunt u op basis van het voorgaande instemmen met het feit dat beide partijen als zelfstandig verwerkingsverantwoordelijke kwalificeren en bevestigen dat de verwerkersovereenkomst buiten toepassing wordt verklaard?	
70.	31	7.7	Presentatie; Is het toegestaan om eventuele presentatiemiddelen die tijdens de presentatie wordt gebruikt/getoont achter te laten?	Ja, dat is akkoord.
71.	29	7.6.2	Voor de controle aanpak is 4 pagina's toegekend in de offerte. Kunnen wij er hierbij van uitgaan dat de standaard controle aanpak bekend is en wij ons kunnen focussen op de onderscheidende elementen?	De KB verwacht dat u uw standaard controle aanpak in grote lijnen meeneemt. Aan de hand daarvan kunt u vervolgens de onderscheidende elementen van uw aanpak nader toelichten.
72.	27	7.6	Worden de behaalde scores op G1 – kwaliteit al definitief bepaald vóór de presentatie, of kan deze score nog worden bijgesteld ná de presentatie?	Om de objectiviteit van de beoordeling te borgen worden deze scores vastgesteld vóór de presentaties. De presentaties worden als los onderdeel beoordeeld. De presentatie heeft daarmee geen invloed op de scores die toegekend zijn voor de beantwoording van de 'open vragen'.
73.	27	7.6	Klopt het dat de beoordelingscommissie geen inzage heeft in de prijs en enkel de score op kwaliteit bepaald?	Ja, dat is correct.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
74.	27	7.6	Heeft de beoordelingscommissie ook inzage in de ingediende referenties?	Nee, de ingediende referentie wordt beoordeeld door de inkoopadviseur.
75.	29	7.6.1	Gaat u ermee akkoord dat we CV's van de teamleden als bijlage toevoegen aan de offerte zonder dat deze meetellen met het maximale aantal pagina's voor de uitwerking van de gunningscriteria?	Nee, de KB vraagt binnen de uitwerking van G1.1 niet om het verstrekken van CV's. Wij willen graag dat u, zoals aangeven bij deelvraag 1, binnen uw beantwoording een motivatie opneemt.
76.	29	7.6.1	Leidraad 7.6.1 - Is het mogelijk om bij de uitwerking van 'G1.1 Samenstelling team' CV's van het team als bijlage toe te voegen, waarmee ze niet meetellen voor het maximum van 2 pagina's?	Zie het antwoord op vraag 75.
77.	27	7.6	Gegeven de kaders voor de uitwerking van de gunningscriteria; tellen afbeeldingen ook mee in het maximale aantal pagina's voor het plan van aanpak? Mogen afbeeldingen eventueel verkleind worden opgenomen in de tekst en in ware omvang op te nemen als bijlage?	Afbeeldingen tellen ook mee binnen de maximale hoeveelheid toegestane A4. Tekst in afbeeldingen dienen te voldoen aan de voorgeschreven vormvereisten.
78.	27	7.5	Zou u kunnen bevestigen dat u met: "G1 open vragen", de beantwoording van G1.1, G1.2 en G1.3 bedoeld?	Correct.
79.	28	7.5	Op pagina 38 staat een tabel met de te behalen percentages van het aantal punten per gunningscriterium. Hieruit blijken 'grote' sprongen: 0%-25%-50%-75%-100%. Onze ervaring leert dat dergelijke sprongen niet altijd uitnodigt om op de uiterste te waarderen (0%-25% en 100%). Daardoor wordt gemiddeld 50% of 75% gegeven waardoor, per saldo, het component prijs, alsnog doorslaggevend is. Kunt u bevestigen dat de beoordelingscommissie, vanuit kwaliteitsoverwegingen, bereid is ook de uiterste scores (0%-25% en 100%) te geven?	Ja, dat bevestigen wij. De beoordelingscommissie kent scores toe overeenkomstig de omschrijvingen zoals opgenomen in de tabel op pagina 28. Daarbij is het zeker mogelijk dat de beoordelingscommissie de hoogste of laagste score toekent.
Bijlage A. Programma van Eisen				
80.	1	Eis 2	Als verwerkingsverantwoordelijke hebben wij conform de AVG een zelfstandige plicht de Autoriteit Persoonsgegevens en eventuele betrokkenen op de hoogte te brengen van een incident. Indien noodzakelijk, zullen wij u uiteraard ook op de hoogte brengen. Wij kunnen echter niet instemmen met een verplichting om u op de hoogte te brengen, aangezien dat niet in alle gevallen is toegestaan. Wij verzoeken u dan ook om het laatste zinsdeel van Eis 2 buiten toepassing te verklaren.	Eis 2 zal als volgt aangepast worden: <i>Opdrachtnemer handelt conform de AVG-wetgeving en meldt incidenten betreffende de beveiliging van persoonsgegevens (indien voor Opdrachtnemer toegestaan) proactief aan de KB .</i>

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			Gaat u hiermee akkoord?	
81.	1	Eis 5	Wij wensen deze eis wederkerig te maken, zodat het Opdrachtgever ook niet toegestaan is om communicatie-uitingen te doen over het contract of de relatie met Opdrachtnemer zonder schriftelijke toestemming van Opdrachtnemer. Kunt u hiermee instemmen?	Akkoord.
82.	3	Eis 17	Op grond van deze Eis hebben wij uw instemming nodig voor het vervangen van onze werknemers. Wij achten het redelijk dat wij de mogelijkheid hebben te beslissen welke werknemers wij op verschillende opdrachten inzetten en deze gedurende de looptijd van de overeenkomst naar eigen inzicht te veranderen. Een instemmingsvereiste voor het vervangen van werknemers beperkt onze mogelijkheden daarin. Uiteraard zullen wij ervoor zorg dragen dat een werknemer altijd vervangen wordt door iemand met een vergelijkbare deskundigheid, opleiding en ervaring. Wij verzoeken u daarom deze Eis te vervangen door het volgende: "Het staat Opdrachtnemer vrij personeelsleden tijdelijk of definitief te vervangen." Gaat u hiermee akkoord?	Uiteraard heeft Opdrachtnemer de mogelijkheid om personen die onderdeel uitmaken van het team van de KB te vervangen. Binnen de omschrijving van eis 17 wordt immers geen verbod op vervanging omschreven. De KB verwacht enkel van Opdrachtnemer dat voorgenomen vervanging voorafgaand wordt aangekondigd/afgestemd. De KB acht dit redelijk en past de eis niet aan.
83.	4/5	Eis 19 , Eis 22	Uit dit artikel blijkt dat de termijn voor de uitvoering van de opdracht geldt als een fatale termijn. Het stellen van fatale termijnen is in strijd met onze onafhankelijkheidsregels en kunnen wij derhalve niet accepteren. Een accountant dient onafhankelijk tot een oordeel te kunnen komen. Indien de accountant meent dat een onafhankelijk oordeel niet gegeven kan worden binnen de gegeven termijn, dan dient deze termijn verlengd te worden. Wij begrijpen dat het voor u belangrijk is te kunnen voldoen aan de op u rustende (wettelijke) termijnen. Het stellen van fatale termijnen met het daaraan koppelen van een consequentie (aansprakelijkheid) is echter onverenigbaar met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij	Uw voorstel is akkoord. Daarbij merkt de KB wél op dat gevolgen van niet tijdig of onjuist handelen door Opdrachtnemer voor rekening zijn van Opdrachtnemer.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			assurance-opdrachten (ViO). Er wordt met een dreigende aansprakelijkheid druk uitgeoefend op de accountant om de werkzaamheden binnen de termijn af te ronden waardoor het risico bestaat dat de accountant niet meer objectief (ofwel niet meer onafhankelijk) acteert en de audit afrondt omwille van het voorkomen van aansprakelijkheid. Uiteraard zullen wij ons uiterste best doen te voldoen aan overeengekomen termijnen, maar overeengekomen termijnen dienen altijd gekwalificeerd te worden als streeftermijnen. Aangezien het huidige artikel in strijd is met de onafhankelijkheidsregels stellen wij voor dit artikel als volgt aan te passen: "De termijnen voor de uitvoering van (onderdelen van) de prestatie gelden als streeftermijnen."	
84.	4	Eis 19	Impliciet fatale termijnen In specifieke eis 19 PvE worden impliciet fatale termijnen overeengekomen. Het overeenkomen van fatale termijnen past niet bij accountantsdiensten, aangezien er vaktechnische motivaties kunnen zijn die een belemmering vormen voor het afgeven van een accountantsverklaring binnen de gestelde fatale termijn. De uiterste termijnen volgen uit de wettelijke verplichtingen. Een accountant geeft pas een accountantsverklaring af als alle daartoe benodigde gegevens voorhanden zijn. Het is in dat kader onwenselijk dat in een relatie waarbij de opdrachtnemer afhankelijk is van de informatievoorziening door de opdrachtgever het risico van termijnoverschrijding eenzijdig bij de opdrachtnemer wordt gelegd. Dit vormt een bedreiging van het beginsel van onafhankelijkheid en het beginsel van deskundigheid en zorgvuldigheid van accountants, omdat deze door de 'sanctie' van in verzuim geraken onder druk gezet worden om met minder informatie genoeg te nemen dan noodzakelijk is om de opdracht goed te kunnen uitvoeren. Wij stellen voor om aanvullend aan specifieke eis 19 PvE de volgende bepaling op te nemen in de Overeenkomst: Tekstvoorstel	Zie het antwoord op vraag 83.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			"De duur van de overeenkomst kan behalve door de inspanning van het team dat met de uitvoering van de overeenkomst is belast, worden beïnvloed door allerlei factoren, zoals de kwaliteit van de informatie die Opdrachtnemer verkrijgt en de medewerking die (door Opdrachtgever) wordt verleend. Termijnen waarbinnen de werkzaamheden dienen te zijn afgerond gelden derhalve als indicatie en kunnen nimmer als fatale termijnen worden beschouwd."	
85.	6	Eis 29	Spelen er op dit moment bijzonderheden/lopen er projecten die impact kunnen hebben op de kwaliteit van de interne beheersing, processen, etc die mogelijk impact hebben op de urenbesteding van onze werkzaamheden?	Nee, hier is geen sprake van.
86.	8	Eis 35	Mogelijkheid tot verrekenen In Eis 35 staat dat Opdrachtgever gerechtigd is tot verrekening ingeval zij een vordering heeft dan wel zullen verkrijgen op Opdrachtnemer. Wij achten het niet redelijk dat een dergelijk vergaand recht op verrekening aan Opdrachtgever toekomt. Wij stellen daarom voor dat eis 35 buiten toepassing wordt verklaard. Kunt u daarmee instemmen?	Naar mening van de KB is hier geen sprake van een 'vergaand recht'. De eis blijft in stand.
Bijlage B. Concept Overeenkomst				
87.		Nieuwe bepaling	Er ontbreekt een bepaling over de juistheid van informatie die u aan ons verstrekt in het kader van de uitoefening van deze opdracht. Om onze werkzaamheden correct uit te voeren, is het van belang dat de juiste, volledige en betrouwbare informatie wordt aangeleverd en dat wij daarvan mogen uitgaan. De informatie die u aan ons verstrekt is immers het uitgangspunt van onze werkzaamheden. Bent u bereid de volgende bepaling aan de ARVODI toe te voegen: "X.X Opdrachtnemer mag uitgaan van de juistheid, volledigheid en betrouwbaarheid van de aan Opdrachtnemer verstrekte informatie, ook indien deze van derden afkomstig is."	Akkoord.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
88.		Nieuwe bepaling	De opdracht dient in voorkomend geval door de betrokken beroepsbeoefenaren te worden uitgevoerd met inachtneming van de voor hen geldende gedrags- en beroepsregels. Hiermee wordt in de voorwaarden en de overeenkomst geen rekening gehouden. Ter bevestiging dat voornoemde regels gerespecteerd worden, stellen wij voor onderstaande bepaling op te nemen. Kunt u daarmee instemmen? "X.X De opdracht zal door Opdrachtnemer worden uitgevoerd met inachtneming van de voor de bij de uitvoering van de opdracht betrokken beroepsbeoefenaren geldende gedrags- en beroepsregels. Opdrachtnemer is nimmer gehouden tot enig handelen of nalaten dat met de hiervoor bedoelde regels strijdig of onverenigbaar is."	Voor zover het hier om vastgestelde branche en/of wettelijke gedrags- en beroepsregels gaat is dat akkoord.
89.		Nieuwe bepaling	Ontbreken mogelijkheid aanhouden intern dossier Binnen onze branche is het gebruikelijk om een bepaling op te nemen die bepaalt dat de accountant een intern dossier van de opdracht mag aanhouden. Derhalve verzoekt Opdrachtnemer Opdrachtgever om de volgende bepaling op te nemen: "Opdrachtnemer is gerechtigd ter zake van de opdracht een dossier aan te houden. Opdrachtnemer neemt passende maatregelen om de vertrouwelijkheid en veilige bewaring van het dossier te waarborgen en de dossiers te bewaren gedurende een periode die voor een goede beroepsuitoefening aanvaardbaar is en die in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen en beroepsregels inzake bewaartermijnen. De dossiers zijn eigendom van Opdrachtnemer."	Akkoord.
90.		Nieuwe bepaling	Ontbreken audit-specifieke bepaling Uiteraard willen wij onze verplichtingen uit de overeenkomst in samenwerking met u nakomen, maar wel voor zover onze beroepsregels – waaronder de onafhankelijkheidsregels – geen belemmering vormen om aan die verplichtingen te voldoen. Graag zouden wij de volgende, binnen de branche	Akkoord.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			gebruikelijke Audit specifieke bepaling, aanvullend overeenkomen, zodat naleving van de voor ons geldende wet- en regelgeving (waaronder gedrags- en beroepsregels) gewaarborgd wordt. Van een accountant kan immers niet verlangd worden dat hij handelt in strijd met voor hem geldende wet- en regelgeving. Voorstel voor een in de overeenkomst op te nemen aanvullende bepaling: "Opdrachtnemer voert de opdracht uit in overeenstemming met de toepasselijke wet- en (beroeps)regelgeving. Opdrachtgever zal de daaruit voor Opdrachtnemer en de voor de uitvoerende personen voortvloeiende verplichtingen steeds volledig respecteren. Opdrachtnemer is nimmer gehouden tot enig handelen of nalaten dat met de hiervoor bedoelde regels strijdig of onverenigbaar is." Bent u bereid deze aanvullende bepaling op te nemen in de overeenkomst?	
91.		Nieuwe bepaling	Ontbreken non-sollicitatie clausule Op grond van de onafhankelijkheidswetgeving dient er een non-sollicitatie tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer overeen te worden gekomen. Opdrachtnemer wenst graag daartoe de volgende bepaling in de Overeenkomst op te nemen: Tekstvoorstel "Partijen zullen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden en binnen een (1)jaar na beëindiging van de Overeenkomst geen bij de werkzaamheden betrokken personen van de wederpartij in dienst nemen of anderszins werkzaamheden laten verrichten dan wel daarover met deze personen onderhandelen, behoudens voorafgaande uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de wederpartij, welke toestemming niet op onredelijke grond zal worden onthouden."	Akkoord.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
92.		Nieuwe bepaling	Ontbreken vrijwaring ten gunste Een vrijwaring ten gunste van Opdrachtnemer ontbreekt in de Overeenkomst. Een vrijwaring ten gunste van de accountant is gebruikelijk binnen de branche en is ook redelijk in het kader van de verdeling van verantwoordelijkheden en de daarbij behorende risicoverdeling. Derhalve verzoekt Opdrachtnemer Opdrachtgever om de volgende bepaling op te nemen in de Overeenkomst: Tekstvoorstel "Opdrachtgever vrijwaart Opdrachtnemer voor alle aanspraken van derden die voortvloeien uit of verband houden met de ten behoeve van Opdrachtgever te verrichten of verrichte werkzaamheden, tenzij Opdrachtgever aantoont dat de aanspraken geen verband houden met verwijtbaar handelen of nalaten van Opdrachtgever dan wel veroorzaakt zijn door opzet of bewuste roekeloosheid van Opdrachtnemer. Deze vrijwaring is niet van toepassing op opdrachten tot onderzoek van de jaarrekening zoals bedoeld in artikel 2:393 BW. De vrijwaring wordt mede bedongen ten behoeve van de personen binnen het opdrachtteam van de Opdrachtnemer, zowel individueel als gezamenlijk." Bent u hiertoe bereid?	Akkoord.
93.		Nieuwe bepaling	Tussentijds opzegging Op grond van voor ons geldende wet- en regelgeving (zoals ter waarborging van onze onafhankelijkheid) dienen wij te allen tijde een opzeggingsmogelijkheid te hebben die het ons mogelijk maakt op te zeggen als de geldende wet- en/of regelgeving, waaronder ook gedrags- en beroepsregels, daartoe noopt. Derhalve stellen wij voor dat de volgende bepaling in de Overeenkomst wordt opgenomen, gaat u hiermee akkoord? Tekstvoorstel "Opdrachtnemer kan de Overeenkomst (tussentijds)	Nee, niet akkoord.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			schriftelijk opzeggen met inachtneming van een redelijke opzeggingstermijn (van 30 dagen), indien en voor zover de wet of een gedrag- en/of beroepsregel daartoe noopt.”	
94.		Nieuwe bepaling	Op grond van de op onze organisatie toepasselijke wet- en (beroeps)regelgeving (o.a. Wta en VGBA) hebben wij uw uitdrukkelijke toestemming nodig om de betreffende informatie te mogen delen met IT (cloud) dienstverleners. Voor (de uitvoering van) onze dienstverlening maken wij gebruik van cloud-toepassingen, e-mailproviders en andere ondersteunende IT (cloud) dienstverleners, onder meer voor onze document managementsystemen, waarbij dossiers en (klant)informatie worden opgeslagen in de cloud. Voor de zeer beperkte gevallen dat deze IT (cloud) dienstverleners, in verband met noodzakelijke technische ondersteuning, beperkte inzage hebben in de vertrouwelijke (klant)informatie, gelden strikte geheimhoudingsafspraken. Voor de goede orde benadrukken wij dat de ondersteuning van onze interne bedrijfsprocessen door betreffende IT (cloud) dienstverleners noodzakelijk is voor de uitvoering van onze dienstverlening, waarbij wij verantwoordelijkheid aanvaarden voor de inzet van deze IT (cloud) dienstverleners en de (de handhaving van de) vertrouwelijkheid van de (klant)informatie. Onze IT (cloud) dienstverleners betreffen onder meer Microsoft Azure, Google en KPN. Wij blijven voldoen aan de hoogste vertrouwelijkheids- en beveiligingsnormen. Indien gewenst kunnen wij ons ISO 27001 certificaat en onze Information Security Policy aan u overleggen. Op grond van het voorgaande verzoeken wij u onderstaand tekstvoorstel op te nemen in de overeenkomst. Zonder uw uitdrukkelijke en onvoorwaardelijke toestemming conform onderstaand tekstvoorstel kunnen wij onze werkzaamheden niet uitvoeren en daardoor niet inschrijven op deze aanbesteding.	Uw voorstel is akkoord.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			Kunt u akkoord gaan met het opnemen van onderstaande bepaling in de overeenkomst? "Ten behoeve van (de uitvoering van) de opdracht kunnen opdrachtgever en opdrachtnemer door middel van elektronische middelen met elkaar communiceren en/of gebruik maken van elektronische opslag (waaronder cloud-toepassingen), waarbij het opdrachtnemer is toegestaan vertrouwelijke informatie te verstrekken aan IT (cloud) dienstverleners, op basis van vertrouwelijkheid en uitsluitend ter ondersteuning van de bedrijfsvoering van opdrachtnemer. Opdrachtnemer blijft jegens opdrachtgever verantwoordelijk voor de geheimhouding van de vertrouwelijke informatie door de betreffende IT (cloud) dienstverleners."	
95.		Nieuwe bepaling	Wij zijn onderdeel van een internationaal netwerk van zelfstandige lokale juridische entiteiten (member firms) die onder dezelfde naam professionele diensten, waaronder accountants- en adviesdiensten, verlenen. Binnen ons internationale netwerk gebruiken wij gedeelde IT-systemen (o.a. CRM, boekhouding en facturatie) en hanteren wij netwerkbrede policies & standards op het gebied van (informatie)beveiliging, quality assurance, compliance, gedragscode, etc. Wij zijn als internationaal accountantsnetwerk gebonden aan onafhankelijkheidswet- en regelgeving alsmede kwaliteitseisen en overige beroepsregels voor accountants. Het is in dat kader voor ons essentieel dat wij daar waar noodzakelijk, opdrachtinformatie met andere member firms kunnen delen, bijvoorbeeld om independence checks uit te voeren (als een member firm accountantsdiensten voor een klant uitvoert, kan de onafhankelijkheidswet- en regelgeving verbieden dat een andere member firm van ons netwerk adviesdiensten aan diezelfde klant verleent). Daarnaast kan het nodig zijn dat opdrachtinformatie met een andere member firm wordt gedeeld ten behoeve van kwaliteitsreviews die door die andere	De KB is akkoord, mits het delen van deze informatie met member firms noodzakelijk is voor de feitelijke uitvoering van de Opdracht voor de KB. Daarbij is het wél een vereiste dat Opdrachtnemer de KB daar voorafgaand over informeert. Indien het delen van de informatie niet vereist is voor de uitvoering van de werkzaamheden, dan zal de KB het verzoek van Opdrachtnemer weigeren en mag er geen uitwisseling plaatsvinden. De KB gaat niet akkoord met het delen van deze informatie indien dit enkel bedoeld is voor uitvoering van eigen controles/processen van Opdrachtnemer. Uw tekstvoorstel zal, rekening houdend met aanpassingen naar aanleiding van voorgaande, worden opgenomen in de Overeenkomst.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			member firm uitgevoerd moeten worden. In dat kader zijn wij als accountantsorganisatie wettelijk verplicht om interne kwaliteitsreviews uit te voeren op het uitgevoerde werk; iedere accountantsorganisatie kent een intern inspectieprogramma dat steekproefsgewijs afgeronde controles op kwaliteit beoordeelt, ter waarborging van de kwaliteit van accountantsdiensten ten opzichte van klanten en het maatschappelijk verkeer. Wij hebben dit zo ingericht dat member firms bij elkaar deze kwaliteitscontroles uitvoeren. Zonder uw toestemming conform onderstaand tekstvoorstel kunnen wij de hiervoor benodigde informatie niet binnen ons netwerk van member firms delen en daardoor niet inschrijven op deze aanbesteding. Kunt u akkoord gaan met het opnemen van onderstaande bepaling in de overeenkomst? "Het is opdrachtnemer toegestaan om vertrouwelijke informatie te delen met andere member firms die tot zijn netwerk behoren, mits deze member firms gebonden zijn aan strikte geheimhoudingsverplichtingen (waar opdrachtnemer jegens opdrachtgever voor instaat). Deze verstrekking vindt slechts plaats op een "need to know" basis in het kader van risk management en quality review vereisten en/of in het kader van de uitvoering van de werkzaamheden."	
96.	3	Artikel 2.1	Uit dit artikel blijkt dat de overeenkomst prevaleert boven de Nota's van Inlichtingen (NvI), terwijl partijen tijdens de vragenronde en via de NvI's de mogelijkheid krijgen aanpassingen op de overeenkomst overeen te komen. Kunt u bevestigen dat de afwijkingen die partijen overeenkomen in de NvI, worden verwerkt in de overeenkomst? Indien u dat niet kunt bevestigen, wensen wij de NvI's in rang boven de overeenkomst te plaatsen. Gaat u hiermee akkoord?	Ja, dat wordt bevestigd. Wijzigingen naar aanleiding van de Nota's van Inlichtingen worden doorgevoerd binnen de Overeenkomst.
97.	4	Artikel 4.3	In artikel 4.3 van de (concept) overeenkomst wordt het volgende aangegeven: "De tarieven inzake uitvoering van de dienstverlening kunnen na 1 juni 2026 éénmaal per jaar per worden bijgesteld. De indexatie is daarbij op basis van het	Zie het antwoord op vraag 98.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			CBS Dienstprijzenindex (2021=100), zie https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/85817NED." Kunt u toelichten waarom als basis voor de indexatie de (meer algemene) CBS Dienstprijzenindex wordt gebruikt i.p.v. de index te gebruiken voor Accountancy Diensten?	
98.	4	Artikel 4.3	Voor de jaarlijkse indexatie van de prijzen en tarieven wordt het CBS Dienstprijzenindex voorgeschreven. Wij zijn gewend om onze tarieven te indexeren met de CBS prijsindex voor commerciële dienstverlening en transport, categorie 6920 Accountants, boekhouders en belastingconsultanten. Bent u bereid deze categorie te accepteren?	De KB is akkoord om categorie 6920 van de DPI toe te passen.
Bijlage C. ARVODI 2018				
99.		Aanvullende bepaling	In de ARVODI 2018 ontbreekt een bepaling die voor ons van belang is. Deze ziet op de beroeps- en gedragsregels. Wij voeren de opdracht uit in overeenstemming met de toepasselijke (beroeps)regelgeving en hetgeen krachtens de wet van ons wordt geëist. Opdrachtgever zal de daaruit voor ons voortvloeiende verplichtingen dienen te respecteren. Hiertoe stellen wij voor om de volgende bepaling op te nemen: ‘Opdrachtnemer voert de opdracht uit in overeenstemming met de toepasselijke (beroeps)regelgeving en hetgeen bij of krachtens de wet van hem wordt geëist. Opdrachtgever zal de daaruit voor Opdrachtnemer voortvloeiende verplichtingen steeds volledig respecteren’. Kunt u hiermee akkoord gaan?	Zie het antwoord op vraag 88.
100.	2	Artikel 4	Dit artikel geeft u de mogelijkheid de diensten (al dan niet door derden) te (laten) keuren, controleren of af te keuren. Op grond van de van toepassing zijnde gedrags- en beroepsregels, met name die betrekking hebben op de onafhankelijkheid van de accountant, kunnen wij niet akkoord gaan met een mogelijkheid waarbij u ons kunt verplichten tot	Akkoord.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			aanpassing van de geleverde diensten over te gaan. De op te leveren producten in het kader van de opdracht betreffen immers de controleverklaring en daarbij behorende rapportages. Mocht u ons oordeel in de door ons opgeleverde controleverklaring inhoudelijk kunnen aanpassen, dan wel kunnen vorderen dat wij tot aanpassing overgaan, dan is dit in strijd met de onafhankelijkheidsregels. Om die reden kunnen wij niet akkoord gaan met artikel 4. Wij stellen voor dit artikel buiten toepassing te verklaren. Gaat u hiermee akkoord? Indien u hiermee niet akkoord gaat, kunt u dan bevestigen dat dit artikel niet ziet op een inhoudelijke beoordeling van de door ons te verrichtten werkzaamheden?	
101.	3	Artikel 6.2	Op grond van dit artikel kunt u onze teamleden laten vervangen. Wij begrijpen dat de kwaliteit van de dienstverlening belangrijk is voor u. De mogelijkheid waarbij u ons kunt verplichten teamleden te vervangen, is echter in strijd met de onafhankelijkheidsregels. Verplichte vervanging tast namelijk onder omstandigheden de onafhankelijkheid van de betrokken accountant aan, welke het mogelijk moet maken zelfstandig en zonder invloed van derden een controleverklaring af te geven. Uiteraard zullen wij teamleden vervangen als u hiervoor gegronde redenen heeft en hierover met u in overleg treden. Vervanging van teamleden mag echter nooit door u verplicht worden. De kritische opstelling van werknemers in het controleteam zou namelijk een reden voor een verzoek tot vervanging kunnen zijn. Kunt u daarom bevestigen dat wij niet verplicht kunnen worden leden van het controleteam te vervangen, indien deze vervanging naar onze mening strijdig is met de geldende onafhankelijkheidsregels?	Ja, dit wordt bevestigd door de KB. Er wordt hierbij echter een uitzondering gemaakt indien de KB van mening is dat betrokken medewerkers van Opdrachtnemer onvoldoende gekwalificeerd zijn. Zie daarvoor het antwoord op vraag 102.
102.	3	art. 6.2	Vervanging personeel Gezien de aard van de accountancydienstverlening, die	Akkoord. Uw tekstvoorstel zal opgenomen worden binnen de Overeenkomst.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			onafhankelijk dient te zijn, is het niet acceptabel indien Opdrachtgever kan beslissen dat de accountant vervangen moet worden of niet. Dit is in strijd met voor accountants geldende gedrags- en beroepsregels. Bepalingen in de contractvoorwaarden die Opdrachtgever het recht geven om te beslissen dat de accountant vervangen moet worden of niet zouden dan ook vervangen moeten worden door een bepaling waarin is geregeld dat Opdrachtgever met Opdrachtnemer in overleg treedt over een eventuele vervanging, indien Opdrachtnemer van oordeel is dat een of meer medewerkers van Opdrachtnemer niet blijken te voldoen aan het profiel of de verwachting van Opdrachtgever. Vanwege bovenstaande redenen verzoeken wij u in afwijking van art. 6.2 ARVODI-2018 volgende bepaling in de Raamovereenkomst op te nemen: Tekstvoorstel "Indien Opdrachtgever vervanging verlangt van de personen die zijn belast met de uitvoering van de Diensten omdat sprake is van onvoldoende gekwalificeerde medewerkers aan de zijde aan Opdrachtnemer, dan zullen partijen in overleg treden over een eventuele vervanging van de betreffende medewerker"	
103.	3	Art. 8	"In het belang van de opdrachtuitvoering zijn wij gewend om aan ons gelieerde entiteiten binnen ons global network, zowel in Nederland als in het buitenland, bij de opdracht te betrekken. Niettemin zullen wij alleen jegens u verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de diensten en de overige verplichtingen uit de Overeenkomst. Kunt u bevestigen dat met 'derden' zoals opgenomen in artikel 8 lid 1 niet de aan ons geleerde entiteiten in ons global network worden bedoeld en dat wij voor de inschakeling van gelieerde entiteiten niet uw voorafgaande toestemming behoeven? Gaat u hiermee akkoord?"	Nee, niet akkoord. De KB acht het redelijk dat voor de inzet van onderaannemers (ook als het partijen zijn binnen het netwerk van Opdrachtnemer) er vooraf toestemming wordt gevraagd. Zoals aangegeven binnen artikel 8 van de ARVODI 2018 zal de KB de toestemming niet op onredelijke gronden onthouden.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
104.	3	Art. 8	Onderaanneming Aangezien Opdrachtnemer lid is van een internationale netwerk van firma's, die ieder voor zich op zichzelf staande juridische entiteiten zijn, wenst en dient Opdrachtnemer in het kader van de Opdracht samen te kunnen werken met en/of gedeelten van de opdracht uit te besteden aan Opdrachtnemer gelieerde ondernemingen dan wel andere dienstverleners die de organisatie van Opdrachtnemer ondersteunen in te schakelen bij uitvoering van de Opdracht. Dit laat overigens onverlet dat Opdrachtnemer als opdrachtnemer verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Opdracht. Voorts acht Opdrachtnemer het onwenselijk en ongebruikelijk om de contractuele verplichtingen die gelden tussen Opdrachtnemer en Opdrachtgever onverkort aan alle partijen die hij inschakelt door te zetten. Kunt u gezien het voorgaande instemmen met het opnemen van de volgende bepaling: Tekstvoorstel "Het is Opdrachtnemer toegestaan om samen te werken met en/of gedeelten van de Opdracht uit te besteden aan andere leden van het internationale netwerk van Opdrachtnemer, alsmede aan andere dienstverleners, die eventueel direct contact met Opdrachtgever kunnen hebben. Alleen Opdrachtnemer zal jegens Opdrachtgever verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de Opdracht. Derhalve is Opdrachtnemer niet verplicht om de verplichtingen die uit de Overeenkomst voortvloeien onverkort aan de partijen, die zij inschakelt bij de ondersteuning en uitvoering van de Opdracht, op te leggen. "	Zie het antwoord op vraag 103.
105.	4	Art. 13	Artikel 13 van de ARVODI regelt uitsluitend de geheimhoudingsplicht van opdrachtnemer. Het zou redelijk zijn als ook op de opdrachtgever een geheimhoudingsplicht zou rusten, uiteraard tenzij de wet (waaronder de Wet open overheid) of een uitspraak van de rechter de opdrachtgever tot openbaarmaking verplicht. Kunt u met in acht neming van het voorgaande akkoord gaan met het opnemen van de	Akkoord, zie ook het antwoord op vraag 106.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			volgende bepaling in de overeenkomst? "In aanvulling op artikel 13 van de ARVODI geldt het volgende. Opdrachtgever heeft een geheimhoudingsplicht ten aanzien van de inhoud van rapporten, adviezen of andere al dan niet schriftelijke uitingen van opdrachtnemer, hetgeen onverlet laat dat opdrachtgever voornoemde stukken voor eigen intern gebruik mag vermenigvuldigen. Op de geheimhoudingsplicht van beide partijen wordt een uitzondering gemaakt in het geval enig wettelijk voorschrift (waaronder de Wet open overheid), beroepsregel of uitspraak van de rechter desbetreffende partij tot bekendmaking verplicht."	
106.	4	Artikel 13	Wij zijn jegens u verplicht tot geheimhouding van de door u aan ons verstrekte informatie. Ons inziens dient deze geheimhoudingsplicht andersom ook te gelden en daarmee wederkerig te worden gemaakt. Daarnaast zijn sommige werknemers gehouden aan de voor hen beroepsgroep geldende gedrags- en beroepsregels. Dit betekent dat een uitzondering op de geheimhoudingsplicht mogelijk moet zijn wanneer dit voor hen verplicht is op grond van deze gedrags- en beroepsregels. Wij stellen daarom voor artikel 13.1 als volgt aan te vullen (aanvulling onderstreept): "Partijen maken hetgeen hen bij de uitvoering van de Overeenkomst ter kennis komt en waarvan zij het vertrouwelijke karakter kennen of redelijkerwijs kunnen vermoeden op geen enkele wijze verder bekend, behalve voor zover enig wettelijk voorschrift, rechterlijke uitspraak of gedrags- en beroepsregels tot bekendmaking daarvan verplicht." In aanvulling hierop stellen wij voor om artikel 13.3 als volgt aan te vullen (aanvulling onderstreept): "[...] uitdrukkelijk toestemming heeft verleend of Opdrachtnemer verplicht is de resultaten uit de verrichte	Akkoord.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			Diensten zonder uitdrukkelijke toestemming van Opdrachtgever beschikbaar te stellen aan derden op grond van enig wettelijk voorschrift, rechterlijke uitspraak of de toepasselijke gedrags- en beroepsregels." Gaat u hiermee akkoord?	
107.	4	Artikel 13	"De geheimhoudingsplicht uit dit artikel sluit de mogelijkheid voor ons uit om te kunnen openbaren indien een wetsbepaling of (beroeps)regel ons dit verplicht of indien openbaarmaking noodzakelijk is voor de verdediging van onze eigen belangen. Wij stellen dan ook voor om aan artikel 13 lid 1 de volgende tekst toe te voegen: 'of indien Opdrachtnemer op grond van een wetsbepaling of (beroeps) regel dient te openbaren of openbaring noodzakelijk is voor opdrachtnemer voor de verdediging van zijn eigen belangen.' Kunt u hiermee akkoord gaan?"	Zie het antwoord op vraag 105 en 106.
108.	4	Artikel 13	"Opdrachtnemer bestaat uit een netwerk van gelieerde lidfirma's die ieder op zichzelf staande juridische entiteiten zijn en tot hetzelfde mondiale netwerk behoren. Gezien de wijze waarop Opdrachtnemer is georganiseerd is het voor Opdrachtnemer van belang dat Opdrachtnemer informatie met andere lidfirma's kan delen. Om deze reden stelt Opdrachtnemer voor om aan artikel 13 het volgende toe te voegen: "Het is Opdrachtnemer toegestaan vertrouwelijke informatie te delen met Opdrachtnemer's lidfirma's indien dat noodzakelijk is in het kader van het verrichten van de werkzaamheden. Opdrachtnemer staat ervoor in dat deze lidfirma's de geheimhoudingsverplichtingen naleven." "	Akkoord, rekening houdend met de toelichting zoals gegeven bij het antwoord op vraag 95.
109.	4	Artikel 13	Geheimhouding Op grond van de voor ons geldende wet- en regelgeving dienen wij vertrouwelijke informatie aangaande	Zie het antwoord op vraag 105 en 106.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			Opdrachtgever in bepaalde omstandigheden aan derden te verstrekken. Derhalve wenst Opdrachtnemer daartoe de volgende bepaling in de Raamovereenkomst op te nemen: Tekstvoorstel "Opdrachtnemer gerechtigd is tot bekendmaking van vertrouwelijke informatie aangaande Opdrachtgever in geval hiertoe: i) een verplichting is uit hoofde van enig voorschrift van een orgaan aan het toezicht waaraan Opdrachtnemer is onderworpen; ii) een op Opdrachtnemer en/of personen werkzaam bij/voor of verbonden aan Opdrachtnemer rustende beroepsplicht bestaat; iii) een bindende uitspraak van de rechter of een overheidsorgaan bestaat; of, iv) openbaring noodzakelijk is voor Opdrachtnemer of de medewerkers uit het opdrachtteam voor de verdediging van hun eigen belangen in of buiten rechte; of vi) voor het verkrijgen van advies van externe, professionele adviseurs, waarbij soortgelijke geheimhoudingsverplichtingen gelden als voor Opdrachtnemer." Voorts is het in onze branche gebruikelijk om de geheimhoudingsverplichting wederkerig te formuleren en tevens in duur te beperken. Kunt u instemmen met een geheimhoudingsduur voor een periode van twee jaar na beëindiging van de toepasselijke Overeenkomst. Daarnaast zouden wij graag de geheimhoudingsbepaling wederkerig maken. Ben u hiertoe bereid?	
110.	5	Artikel 14	"De onderlinge afspraken met betrekking tot het verwerken van persoonsgegevens (o.a. een eventuele verwerkersovereenkomst) wordt ingevolge artikel 14.2 bij overeenkomst nader geregeld. Als zakelijk dienstverlener zullen wij doorgaans optreden als verwerkingsverantwoordelijke vanwege onze onafhankelijke, objectieve en deskundige positie. Daarnaast is het mogelijk dat Opdrachtnemer, maar ook andere (buitenlandse) lidfirma's - die behoren tot hetzelfde mondiale netwerk als waartoe	Akkoord, rekening houdend met de toelichting zoals gegeven bij het antwoord op vraag 95.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			Opdrachtnemer behoort - en externe dienstverleners zoals bedoeld onder het kopje geheimhouding, in het kader van de werkzaamheden voor Opdrachtgever in aanraking kunnen komen met informatie over de Opdrachtgever, waaronder persoonsgegevens. Uiteraard vindt het delen van de betreffende informatie enkel plaats als dit noodzakelijk is voor het doel van de dienstverlening, een en ander volgens de toepasselijke wetgeving. Om deze reden stellen we voor om de volgende bepaling op te nemen als artikel 14.3: "Informatie over Opdrachtgever, waaronder persoonsgegevens, kan worden verwerkt door Opdrachtnemer, andere lidfirma's die behoren tot hetzelfde mondiale netwerk als waartoe Opdrachtnemer behoort en externe dienstverleners in de verschillende landen waarin zij actief zijn. De verwerking van informatie die Opdrachtnemer van de Opdrachtgever heeft ontvangen vindt plaats in overeenstemming met de toepasselijke wet- en beroepsregelgeving. De doorgifte van persoonsgegevens binnen het netwerk van lidfirma's waartoe Opdrachtnemer behoort, is onderworpen aan de Binding Corporate Rules-policies van Opdrachtnemer. Opdrachtgever garandeert dat die bevoegd is om in verband met de uitvoering van de diensten Persoonsgegevens aan Opdrachtnemer te verschaffen, en dat enige aan Opdrachtnemer verstrekte Persoonsgegevens in overeenstemming met de toepasselijke wetgeving zijn verwerkt."	
111.	5	Artikel 14	Verwerking persoonsgegevens Voor zover bij het verlenen van accountantsdiensten persoonsgegevens worden verwerkt, handelt de accountant onder de AVG als verwerkingsverantwoordelijke en niet als verwerker. Dit betekent dat Opdrachtnemer geen verwerkersovereenkomsten hoeft te sluiten met cliënten. Dat is ook noodzakelijk voor een accountant aangezien deze volledig onafhankelijk zijn werkzaamheden moet kunnen verrichten en daarbij niet de instructies van klanten kan	Opdrachtnemer wordt inderdaad gezien als verwerkingsverantwoordelijke. Er is geen sprake van een verwerkingsovereenkomst.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			volgen (wat een verwerker wel moet doen). Daarnaast dient de accountant zich te houden aan (accountants)wet- en regelgeving die de werkzaamheden van de accountant reguleren. Dit standpunt wordt ondersteund door de NBA. Derhalve dienen de art. 14 ARVODI-2018 buiten toepassing te worden verklaard. Ben u hiertoe bereid? Kunt u tevens bevestigen dat indien er persoonsgegevens worden verwerkt Opdrachtnemer als verwerkingsverantwoordelijke handelt?	
112.	5	Artikel 14	Inschrijver kwalificeert onder deze opdracht als verwerkingsverantwoordelijke, niet als verwerker. Kunt u dit bevestigen?	Zie het antwoord op vraag 111.
113.	5	Artikel 14	Wij vragen u om in lijn met de vorige vraag artikel 14.2 niet van toepassing te verklaren.	Zie het antwoord op vraag 111.
114.	5	art. 15.2 en 15.3	VOG en veiligheidsonderzoek Op grond van art. 15.2 ARVODI-2018 en dient Opdrachtnemer een verklaring omtrent het gedrag van het Personeel te overleggen. Voorts kan Opdrachtgever op grond van art. 15.3 ARVODI-2018 en Personeel van Opdrachtnemer onderwerpen aan een veiligheidsonderzoek. Dit acht Opdrachtnemer niet redelijk, aangezien Personeel van Opdrachtnemer reeds bij aanvang van de dienstbetrekking een pre-employment screening (PES) moeten doorlopen waarbij tevens een VOG moet worden overlegd. Derhalve verzoekt Opdrachtnemer Opdrachtgever om artt. 15.2 en 15.3 ARVODI-2018 en niet van toepassing te verklaren op de Raamovereenkomst. Bent u hiertoe bereid?	Akkoord.
115.	7	Art. 19	In vergelijkbare aanbestedingen wordt geen bankgarantie gevraagd en het is ons beleid om deze niet af te geven. Wij stellen voor deze bepaling niet van toepassing te verklaren. Is dit akkoord?	Artikel 19 komt te vervallen.
116.	7	Art. 19	Wij kunnen niet instemmen met het overleggen van een bankgarantie, maar zijn op uw verzoek wel bereid een concernverklaring te overleggen. Ons inziens biedt een	Zie het antwoord op vraag 115.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			dergelijke verklaring voldoende zekerheid, omdat de moedermaatschappij u schadeloos stelt in geval het inschrijver onverhoopt niet lukt haar contractuele verplichtingen na te komen. Indien u voornemens bent om betalingen te verrichten voor diensten die nog niet geleverd zijn, verzoeken wij u artikel 19 buiten toepassing te verklaren. Gaat u hiermee akkoord?	
117.	8	art. 21.3 ARVODI-2018	Aansprakelijkheid Auditopdracht: Het is in onze branche zeer gebruikelijk dat partijen een marktconforme beperking van aansprakelijkheid overeenkomen. Normaal gesproken wordt in onze branche de aansprakelijkheid voor directe schade veroorzaakt door een beroepsfout, beperkt tot driemaal de door de Opdrachtgever voor de diensten verschuldigde en betaalde vergoedingen behoudens opzet of bewuste roekeloosheid van de adviseur. Aansprakelijkheid voor indirecte schade pleegt geheel te worden uitgesloten, tenzij deze is veroorzaakt door de opzet of bewuste roekeloosheid van de adviseur. In art. 21.3 ARVODI-2018 is een staffel voor de aansprakelijkheid opgenomen die kan leiden tot een beperking van onze aansprakelijkheid die vele malen hoger is dan de binnen de branche gebruikelijke en voor ons acceptabele aansprakelijkheidsbeperking. Ook is er geen absoluut maximum opgenomen, aangezien sprake is van aansprakelijkheid "per gebeurtenis". Opdrachtnemer stelt voor dat in afwijking van art. 21.3 ARVODI-2018 in de Raamovereenkomst een aansprakelijkheidsbeperking wordt opgenomen waarbij de maximum aansprakelijkheid in redelijke verhouding staat tot het met de opdracht gemoeide honorarium. Graag verneemt Opdrachtnemer of Opdrachtgever akkoord gaat met het opnemen van de volgende bepaling in de Raamovereenkomst: Tekstvoorstel "Aansprakelijkheid van Opdrachtnemer voor indirecte schade (waaronder, maar niet beperkt tot gederfde winst, gemiste besparingen, schade door bedrijfsstagnatie) is uitgesloten,	De KB is bereid om in het kader van de beperking van de aansprakelijkheid artikel 11 van de NBA voorwaarden (2017) toe te passen. Dit zal worden opgenomen in de Overeenkomst.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			behoudens opzet dan wel bewuste roekeloosheid aan de zijde van leidinggevend personeel van Opdrachtnemer. Opdrachtnemer is jegens Opdrachtgever uitsluitend aansprakelijk voor directe schade die het rechtstreekse gevolg is van een (samenhangende serie van) toerekenbare tekortkoming(en) in de uitvoering van de opdracht. Deze aansprakelijkheid is: a. bij controleopdrachten beperkt tot maximaal driemaal (3x) het honorarium over de - tot het moment van de toerekenbare tekortkoming(en) - verrichte werkzaamheden in het kader van de desbetreffende controle opdracht. Indien de uitvoering van de controle opdracht een periode bestrijkt die langer is dan 12 maanden, dan wordt het hiervoor bedoelde bedrag gesteld op drie maal het honorarium over de in het kader van de desbetreffende opdracht in de laatste 12 maanden verrichte werkzaamheden; b. bij alle overige opdrachten beperkt tot maximaal eenmaal (1x) het honorarium over de - tot het moment van de toerekenbare tekortkoming(en) - verrichte werkzaamheden in het kader van de desbetreffende overige opdracht. Indien uitvoering van de overige opdracht een periode bestrijkt die langer is dan zes maanden dan wordt het hiervoor bedoelde bedrag gesteld op één maal het honorarium over de in het kader van de overige opdracht in de laatste de zes maanden verrichte werkzaamheden." Bent u hiertoe bereid?	
118.	8	Artikel 21.3 ARVODI	"In onze branche is het gebruikelijk de aansprakelijkheid te beperken waarbij de maximum aansprakelijkheid in redelijke verhouding staat tot het met de opdracht gemoeide honorarium. Wij wijzen in dit kader naar het Model Algemene Voorwaarden van de NBA dat bedoeld is voor de grote accountantskantoren, welk Model voorziet in de gebruikelijke aansprakelijkheidsbeperking van 3 maal het jaarhonorarium bij controle opdrachten (zie:	

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			en-modellen/model-algemene-voorwaarden/6-model-av-variant-2-nl.doc). De beperking van de aansprakelijkheid zoals opgenomen in artikel 21.3 van de ARVODI sluit hier niet bij aan, omdat sprake is van een beperking van de aansprakelijkheid op basis van een op voorhand vastgestelde staffel, als gevolg waarvan de maximale aansprakelijkheid afhankelijk van de opdrachtwaarde, velen malen hoger is dan de aansprakelijkheidsbeperking die in onze branche gebruikelijk is. Wij stellen met in acht neming van het voorgaande voor om in de overeenkomst onderstaande, marktconforme, bepaling op te nemen (conform de aansprakelijkheidsbeperking in voornoemd Model Algemene Voorwaarden van de NBA). Kunt u hiermee akkoord gaan?	
119.	8	Artikel 21.3 ARVODI-2018	In de ARVODI is de aansprakelijkheid van partijen beperkt door middel van een staffel, waarbij de fee leidend is. De toepassing van deze staffel kan ertoe leiden dat wij bij deze opdracht een aansprakelijkheidsrisico dienen te accepteren dat hoger is dan driemaal de opdrachtwaarde. Dat is niet in lijn met de toelichting op de ARVODI, waaruit blijkt dat men met de staffel een aansprakelijkheidsbeperking heeft willen creëren van ruwweg driemaal de opdrachtwaarde. Ons inziens dient een redelijke verhouding te bestaan tussen het honorarium dat wij op basis van deze overeenkomst ontvangen en de risico's die wij daarvoor wensen te accepteren. Wij zijn van mening dat de door ons hierna voorgestelde aansprakelijkheidsbeperking een redelijke risicoverdeling bewerkstelligt. Bovendien sluit deze aansprakelijkheidsbeperking ook aan op de toelichting van de ARVODI. Gaat u akkoord met de volgende tekst ter vervanging van artikel 21.3: "21.3 Opdrachtnemer is uitsluitend aansprakelijk voor schade van Opdrachtgever, welke het rechtstreekse gevolg is van een aan Opdrachtnemer toerekenbare tekortkoming in de	Zie het antwoord op vraag 117.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			uitvoering van de Overeenkomst, dan wel onrechtmatige daad of anderszins op grond van de wet. De voornoemde aansprakelijkheid van Opdrachtnemer is beperkt tot een maximum van drie (3) maal het bedrag van het honorarium, dat door Opdrachtnemer aan Opdrachtgever in rekening is gebracht voor het verrichten van de Werkzaamheden waarin de oorzaak van de schade is gelegen, waarbij alleen het honorarium in aanmerking wordt genomen dat betrekking heeft op de laatste twaalf (12) maanden waarin die Werkzaamheden zijn verricht."	
120.	8	Arvodi 2018 Artikel 21.3 Aansprakelijkheid	Opdrachtnemer bestaat uit een netwerk van gelieerde lidfirma's die ieder op zichzelf staande juridische entiteiten zijn en tot hetzelfde mondiale netwerk behoren. Opdrachtnemer gaat zelfstandig overeenkomsten aan. Op grond van de wet is de Opdrachtnemer aansprakelijk voor de door haar ingeschakelde hulppersonen (inclusief onderaannemers). In het belang van Opdrachtnemer, maar ook in dat van de Opdrachtgever gelet op eventuele niet-ontvankelijkheid en ter bescherming van Opdrachtnemer's hulppersonen, verzoeken wij om aan artikel 21.3 het volgende toe te voegen: "Opdrachtgever zal eventuele klachten, vorderings- en verhaalsrechten uitsluitend kenbaar maken en/of uitoefenen jegens Opdrachtnemer, namelijk de contractspartij bij de Overeenkomst."	Zie het antwoord op vraag 117.
121.	8	Arvodi 2018 Artikel 21.3 Aansprakelijkheid	Graag verzoeken wij u onderstaande bepaling toe te voegen aan artikel 21.3. Gaat u hiermee akkoord? Opdrachtgever vrijwaart Opdrachtnemer voor vorderingen van derden wegens schade die veroorzaakt is doordat Opdrachtgever of niet door opdrachtnemer ingeschakelde derden aan opdrachtnemer onjuiste of onvolledige bescheiden of informatie heeft c.q. hebben verstrekt, tenzij Opdrachtgever kan aantonen dat de schade geen verband houdt met verwijtbaar handelen of nalaten zijnerzijds dan wel veroorzaakt is door opzet of grove schuld van Opdrachtnemer.	Zie het antwoord op vraag 117.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
122.	8	Arvodi 2018 Artikel 21, lid 3 Aansprakelijkheid	Wij waarderen het dat u bereid bent om de aansprakelijkheid te beperken. De gehanteerde staffel bevat een hogere aansprakelijkheid dan die wij gewend zijn overeen te komen met onze Opdrachtgevers. Gelet op voorgaande verzoeken wij u de tekst van artikel 21.3 te vervangen door onderstaand tekstvoorstel. Kunt u hiermee akkoord gaan? "Indien Opdrachtgever aantoont dat hij schade heeft geleden door fouten van Opdrachtnemer die hem kunnen worden toegerekend, is elke aansprakelijkheid van Opdrachtnemer voor schade, hetzij op grond van wanprestatie dan wel onrechtmatige daad, hetzij op grond van de wet of anderszins, beperkt tot maximaal driemaal het aan Opdrachtgever gefactureerde bedrag van het honorarium voor de desbetreffende opdracht. Bij een opdracht met een doorlooptijd van meer dan twaalf maanden, is de hier bedoelde aansprakelijkheid beperkt tot maximaal driemaal het honorarium dat in het kader van de desbetreffende opdracht in de laatste twaalf maanden voorafgaande aan de schadeveroorzakende gebeurtenis aan Opdrachtgever is gefactureerd. De voorgaande beperking is niet van toepassing op schade die is veroorzaakt doordat er aan de zijde van Opdrachtnemer sprake is van opzet of grove schuld of een dergelijke beperking bij wet of regelgeving verboden is."	Zie het antwoord op vraag 117.
123.		art. 21.3 ARVODI-2018	Detacheringsopdracht: Het is in onze branche zeer gebruikelijk dat partijen een marktconforme beperking van aansprakelijkheid overeen komen. Kenmerkend voor detachering is, dat Opdrachtgever zelf (eind)verantwoordelijk voor de resultaten van de werkzaamheden en zelf zorg moet dragen voor het op de juiste wijze uitoefenen van leiding en toezicht over de ter beschikking gestelde personen. Onder meer om die reden is het niet wenselijk om voor wat betreft de aansprakelijkheid de in art. 21.3 ARVODI-2018 opgenomen staffel te hanteren. Bovendien leidt toepassing van de staffel van art. 21.3 ARVODI-2018 veelal tot een beperking van onze aansprakelijkheid, die vele malen hoger is dan de binnen de branche gebruikelijke en voor ons acceptabele	Zie het antwoord op vraag 117.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			aansprakelijkheidsbeperking. Ook is er geen absoluut maximum opgenomen, aangezien sprake is van aansprakelijkheid "per gebeurtenis". Opdrachtnemer stelt daarom voor dat in afwijking van art. 21.3 ARVODI-2018 in de Raamovereenkomst een aansprakelijkheidsbeperking wordt opgenomen waarbij de maximum aansprakelijkheid van opdrachtnemer in redelijke verhouding staat tot het met de detacheringopdracht gemoeide honorarium. Graag verneemt Opdrachtnemer of Opdrachtgever akkoord gaat met het opnemen van de volgende bepaling in de Raamovereenkomst: Tekstvoorstel "Ten aanzien van de positie van Opdrachtnemer geldt in afwijking van art. 21.3 ARVODI-2018 het volgende: Opdrachtnemer zal de werkzaamheden naar beste kunnen verrichten en daarbij de zorgvuldigheid in acht nemen die van hem kan worden verwacht. Hierbij is sprake van een inspanningsverbintenis. Indien een fout wordt gemaakt doordat de Opdrachtgever hem onjuiste, onvolledige of onrechtmatige informatie heeft verstrekt, is Opdrachtnemer voor de daardoor ontstane schade niet aansprakelijk. Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor schade die voortvloeit uit of verband houdt met de werkzaamheden van gedetacheerde, de resultaten daarvan of enig handelen of nalaten van gedetacheerde in verband daarmee. In het geval Opdrachtnemer aansprakelijk is, is de aansprakelijkheid van Opdrachtnemer beperkt tot directe schade met een maximum van het overeengekomen honorarium over de laatste zes (6) maanden, tenzij sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid aan de zijde van het leidinggevende personeel van Opdrachtnemer." Bent u hiertoe bereid?	
124.	8	Arvodi 2018 Artikel 21.5	Daar wij het redelijk vinden dat wij enkel aansprakelijk zijn voor schade die redelijkerwijs aan ons is toe te rekenen willen wij u verzoeken om de zinsnede 'op welke wijze dan ook' te	Zie het antwoord op vraag 117.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
		Aansprakelijkheid	vervangen door 'welke redelijkerwijs is toe te rekenen aan Opdrachtnemer'. Kunt u hiermee akkoord gaan?	
125.	8	art. 21.4 en 21.5 ARVODI-2018	Aansprakelijkheid en vrijwaring zaakschade De art. 21.4 en 21.5 ARVOD-2018 betreffen een aansprakelijkheid en vrijwaring ten nadele van Opdrachtnemer voor zaakschade. Dit acht Opdrachtnemer, gezien de aard van de uit te voeren werkzaamheden, niet redelijk. Derhalve verzoekt Opdrachtnemer Opdrachtgever om de artt. 21.4 en 21.5 ARVODI-2018 niet van toepassing te verklaren op de Raamovereenkomst. Bent u hiertoe bereid?	Zie het antwoord op vraag 117.
126.	8	Artikel 22.6 ARVODI-2018	Er is geen (tussentijdse) opzeggingsmogelijkheid opgenomen in de ARVODI voor opdrachtnemer. Er zijn echter omstandigheden denkbaar waaronder van geen der partijen kan worden gevegd dat de overeenkomst nog langer wordt voortgezet. Indien zich een dergelijke situatie voordoet dienen beide partijen de bevoegdheid te hebben de overeenkomst op te zeggen. Bent u daarom bereid om artikel 22.6 wederkerig te maken?	Nee, niet akkoord. Artikel 22.6 komt te vervallen; de KB zal niet 'zomaar' de Overeenkomst opzeggen. Er wordt aangesloten bij de looptijd en verleningsopties zoals opgenomen in de Overeenkomst.
127.	9	art.22 ARVODI-2018	Een accountant dient altijd een tussentijdse opzegmogelijkheid overeen te komen. Dit onder meer in verband met mogelijke onafhankelijkheidsissues. Bent u bereid dit artikel te aan te vullen met het volgende tekstvoorstel? 'De Overeenkomst kan door Opdrachtnemer schriftelijk worden opgezegd met inachtneming van een redelijke opzeggingstermijn van 30 dagen indien en voor zover de wet of een gedrag- en/of beroepsregel daartoe noopt.'	Nee, niet akkoord.
128.	10	Artikel 24 ARVODI-2018	Dit artikel bepaalt dat de intellectuele eigendomsrechten (hierna: IE-rechten) op de resultaten op u overgaan op het moment van ontstaan. Wij kunnen echter niet instemmen met overdracht van de IE-rechten aan u, aangezien de op te leveren producten de controleverklaring en daarbij behorende	Akkoord.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			rapportages betreffen. Wanneer u de IE-rechten over de controleverklaring en de rapportages verkrijgt, zou u deze inhoudelijke kunnen en mogen aanpassen. Dat is echter in strijd met de onafhankelijkheidsregels. Wij kunnen daarom niet akkoord gaan met artikel 24 ARVODI-2018 en verzoeken u deze te vervangen door het volgende artikel: "24.1 Het uitvoeren van de opdracht door Contractant houdt niet tevens in de overdracht van intellectuele eigendomsrechten die bij Contractant rusten. Alle intellectuele eigendomsrechten die ontstaan tijdens, of voortvloeien uit, de uitvoering van de opdracht behoren toe aan Contractant, voor zover die rechten niet (tevens) aan derden toekomen. Alle intellectuele eigendomsrechten die reeds voor de opdracht aan de Gemeente toebehoorden, blijven toebehoren aan de Gemeente. 24.2 Contractant verleent, met het oog op de auteursrechten, databankrechten en/of andere intellectuele eigendomsrechten die kunnen worden uitgeoefend – waar en wanneer dan ook – ten aanzien van de resultaten van de verrichte werkzaamheden, aan de Gemeente een gebruiksrecht. Dit gebruiksrecht omvat al het gebruik van de resultaten van de dienstverlening binnen het doel waarvoor en de personen voor wie deze resultaten zijn opgesteld. Gebruik van de resultaten buiten het doel van de overeenkomst en het verstrekken aan andere personen voor wie deze resultaten volgens de overeenkomst zijn opgesteld, kan alleen plaatsvinden na schriftelijke toestemming van Contractant. Het gebruiksrecht wordt op grond van de Overeenkomst door Contractant op het moment van het ontstaan daarvan aan de Gemeente om niet verleend, welke verlening door Contractant reeds nu voor alsdan wordt aanvaard. 24.3 In geval van aanspraken van derden ter zake van een (gestelde) inbreuk op intellectuele eigendomsrechten van die derde, waarvoor Contractant aansprakelijk is op grond van het bepaalde in de overeenkomst of algemene voorwaarden, neemt Contractant de behandeling van deze aanspraak op	

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			eerste verzoek van de Gemeente voor eigen rekening en risico over. De tussen partijen overeengekomen aansprakelijkheidsbeperking is van overeenkomstige toepassing op voorgenoemde vrijwaring." Gaat u akkoord met vervanging van artikel 24 conform ons voorstel?	
129.	10	Arvodi 2018 Artikel 24 Intellectueel eigendom	Dit artikel is vanwege (indien van toepassing: de specifieke aard van de accountantscontrole en) de beroepsregelgeving voor accountants niet uitvoerbaar. Op grond van onze beroepsregels mogen wij de IE-rechten niet aan onze cliënten overdragen. Dit zou immers tot gevolg (kunnen) hebben dat onze cliënten de door ons afgegeven verklaringen en rapporten zouden mogen aanpassen. Derhalve stellen wij voor om de tekst van dit artikel te vervangen door de volgende tekst: 1. Opdrachtnemer behoudt zich alle rechten voor met betrekking tot producten van de geest welke hij gebruikt of heeft gebruikt of ontwikkelt of heeft ontwikkeld in het kader van de uitvoering van de opdracht, voor zover deze niet reeds aan derden toekomen. 2. Het is de Opdrachtgever uitdrukkelijk verboden die producten, waaronder mede begrepen adviezen, rapporten, computerprogramma's, systeemontwerpen, werkwijzen, (model)contracten en andere geestesproducten van opdrachtnemer, een en ander in de ruimste zin des woords, al dan niet met inschakeling van derden, te verveelvoudigen, te openbaren of te exploiteren. 3. Het is de Opdrachtgever niet toegestaan die producten aan derden ter hand te stellen, anders dan ter inwinning van een deskundig oordeel omtrent de werkzaamheden van opdrachtnemer. Kunt u hiermee akkoord gaan?	Zie het antwoord op vraag 128.
130.	10	art. 24.1 t/m 24.6	Intellectuele eigendomsrechten Het is, op basis van de op accountants van toepassing zijnde	Zie het antwoord op vraag 128.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
		ARVODI-2018	beroepsregelgeving, niet toegestaan om de intellectuele eigendomsrechten en persoonlijkheidsrechten op (accountants)verklaringen over te dragen. Dit zou immers met zich meebrengen dat een opdrachtgever gerechtigd zou zijn deze verklaring aan te passen. Wij dragen vanuit onze discipline de vaktechnische verantwoordelijkheid voor onze verklaringen en overige rapportages. Wij kunnen deze verantwoordelijkheid uiteraard niet dragen als wij de rechten op onze verklaringen overdragen. De overdracht van intellectuele eigendomsrechten en persoonlijkheidsrechten zou voorts tot gevolg hebben dat een opdrachtgever alle stukken openbaar zou kunnen maken of wijzigen. Dat is ongewenst en onder omstandigheden zelfs in strijd met de voor accountants geldende beroepsregels. Bij accountantswerkzaamheden is het zeer gebruikelijk dat de verspreiding van werkproducten wordt beperkt of aan bepaalde voorwaarden wordt gebonden. Accountants moeten de controle kunnen behouden over de inhoud en de verspreiding van hun werkproducten. Wij stellen op grond van het voorgaande dan ook voor om art. 24.1 t/m 24.6 ARVODI-2018 buiten toepassing te verklaren en in de Raamovereenkomst de volgende bepaling op te nemen: Tekstvoorstel "Opdrachtnemer behoudt alle intellectuele eigendomsrechten. Alle intellectuele eigendomsrechten die Opdrachtnemer gebruikt of heeft gebruikt dan wel ontwikkelt of heeft ontwikkeld tijdens de uitvoering van de Opdracht voor Opdrachtgever of hieruit voortvloeiend, behoren toe aan Opdrachtnemer. Het is Opdrachtgever uitdrukkelijk verboden, behoudens een wettelijke verplichting, om producten waarin intellectuele eigendomsrechten van Opdrachtnemer zijn vervat, dan wel producten waarop intellectuele eigendomsrechten rusten waarvoor Opdrachtnemer gebruiksrechten heeft verworven, waaronder mede begrepen computerprogramma's, systeemontwerpen, werkwijzen, adviezen, (model)contracten en andere geestesproducten van Opdrachtnemer, een en ander in de ruimste zin des woords, te	

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			verveelvoudigen, bekend te maken of te exploiteren. Opdrachtgever krijgt wel een uitgebreid gebruiksrecht over de geleverde producten"	
131.	11	Art. 26.2	"Verzekering In artikel 26.2 ARVODI-2018 worden eisen gesteld ten aanzien van de verzekering. Echter, het is ons op grond van voor accountantsorganisaties gebruikelijke contractuele afspraken met de verzekeraar, verboden derden (waaronder cliënten) inzage te geven in de verzekeringspolis of individuele polisvoorwaarden. Wel kunnen wij als alternatief een bewijs van verzekering overleggen, zijnde een verklaring van de verzekeraar waarin staat dat wij afdoende verzekerd zijn en dat wij onze premie hebben betaald. Bent u bereid artikel 26.2 ARVODI buiten toepassing te verklaren en in de Raamovereenkomst en de Raamovereenkomst op te nemen dat kan worden volstaan met het overleggen van een bewijs van verzekering"	U kunt volstaan met een bewijs van verzekering.
132.	12	Arvodi 2018 Artikel 27, lid 3, 4 en 5 Arbeidsvoorwaarden	Uiteraard leven wij geldende wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsvoorwaarden en eventuele van toepassing zijnde cao's na. Wij kunnen echter niet op voorhand instemmen met uw verzoek om inzicht te geven in (individuele) arbeidsvoorwaardelijke afspraken gelet op het vertrouwelijk karakter hiervan. Uiteraard zijn wij bereid om met u in overleg te treden indien u aanleiding ziet om meer informatie van ons te ontvangen ten aanzien van arbeidsvoorwaarden. Eventuele verschaffing van aanvullende informatie zal geschieden voor zover het ons is toegestaan op grond van geldende wet- en regelgeving. We verzoeken u dan ook om de tekst van Artikel 27 lid 3, 4 en 5 in zijn geheel te vervangen door de volgende tekst: 'Partijen treden in onderling overleg indien Opdrachtgever aanleiding ziet om meer informatie te ontvangen ten aanzien van arbeidsvoorwaardelijke afspraken, zoals benoemd in lid 1	Akkoord.

Nota van Inlichtingen 1 - Accountantsdiensten

Nummer	Pagina	Paragraaf	Vraag:	Antwoord:
			en 2 van dit artikel. Eventuele verschaffing van informatie door Opdrachtnemer zal geschieden voor zover het Opdrachtnemer is toegestaan op grond van geldende wet- en regelgeving.' Kunt u hiermee akkoord gaan?	